

Yrittäjät

Yrittäjyyden puolesta.

YRITYSPALVELUT OVAT YRITTÄJÄN LÄHIPALVELU

Suomen Yrittäjien esitys
yrityspalveluitten uudistamiseksi

Sisällys

1. YRITYSPALVELUIDEN UUDISTAMISELLE HUUTAVA TARVE	5
1.1. Palveluiden muutoksissa yrittäjien näkökulma esiin	6
1.2. Yrittäjyys ja työn tekemisen muodot muuttuvat	7
1.3. Raportin tarkoitus ja laatiminen	7
2. TAVOITTEENA OIKEA-AIKAISET PALVELUT YRITYKSEN ELINKAAREN ERI VAIHEISSA	8
3. YRITTÄJIEN ODOTUKSET	11
3.1. Julkisilla hankinnoilla voi vahvistaa omaa elinvoimaa	13
3.2. Yrittäjämysteinen kunta syntyy kokonaisuudesta	14
3.3. Yrityspalveluiden kenttä pirstaleinen	14
4. YRITTÄJIEN ALUEJÄRJESTÖT PALVELUITTEN SOLMUKOHDASSA	16
5. ELINKEINOPALVELUISSA KOROSTETTAVA PALVELUIDEN MONITUOTTAJUUTTA	18
6. KUNTIEN ODOTUKSET JA TAVOITTEET	20
6.1 Kuntataloutta vahvistettiin hetkellisesti, haasteet vasta edessä	22
7. MAAKUNNAT TOIMIJOINA	23
8. KUNTIEN TYÖLLISYYSKOKEILUT MUUTTAVAT TYÖLLISYYPALVELUITA	25
9. VALMISTELUSSA YRITYS- JA TYÖLLISYYPALVELUIDEN SIIRTO KUNNILLE	27
10. NYKYTILAN KUVAUS JA YRITYSPALVELUIDEN TUOTTAJAT	30
11. MONTA TOIMINTAMALLIA, MONTA MENESTYJÄÄ – KUVAUS ERILAISISTA TOIMINTAMALLEISTA	35
12. MAAKUNTATASOINEN MUUTOS KAINUUSSA	39
12.1. Kainuun Edusta Business Kainuuseen	40
13. YRITTÄJÄJÄRJESTÖN ESITYKSET KOOSTETTUNA	43

Sydän mukana yrittämisessä

TÄTÄ ON SUOMALAINEN YRITTÄJYYS

286 042

Yritystä rakentaa maattamme joka päivä.

Lähes 70 prosenttia Suomen yrittäjistä on yksinyrittäjiä.

Suomen yrittäjistä toimii maailmalla.

44%

yrittäjistä työskentelee yli 50 tuntia viikossa.

1 400 000

ihmistä teki töitä Suomen yrityksissä ja luo verotuloja.

93%

kaikista yrityksistä
työllistää alle 10 henkeä.

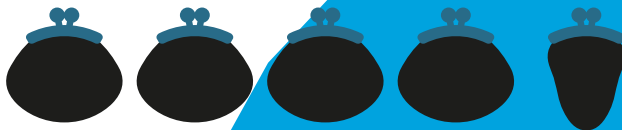
1/5

yritysten kasvusta tulee
digitalisaation ansiosta.

Yrittäjien keski-ikä on

47

vuotta.

REILU

1/5

yrittäjistä on
pientuloisia.

Yritysten toimipaikkojen sijainnin kolmen kärki:

Pirkanmaa

Varsinais-Suomi

Uusimaa

VAIN

0,2%

Suomen yrityksistä on
suuryrityksiä.

1.

YRITYSPALVELUIDEN
UUDISTAMISELLE
HUUTAVA TARVE

Yrittyspalvelut ovat yrittäjän lähipalvelu. Jokainen yritys tarvitsee jossakin elinkaarensa vaiheessa apuja, neuvoja, koulutusta, rahoitusta ja vähintäänkin erilaisia viranomaispalveluita, kuten esimerkiksi lupia.

Koronakriisissä useat yritykset ovat käyttäneet poikkeuksellisen paljon erilaisia julkisen sektorin palveluita. Tämä on lähentänyt yrityksiä palveluntuottajien kanssa. Se kannattaa hyödyntää tilanteessa, jossa monet yritykset etsivät uutta suuntaa toiminnalleen. Yrittyspalveluorganisaatioiden tulee virittää oma toimintansa vastaamaan yritysten tarpeita uudessa tilanteessa. Niiden on myös entistä enemmän tuettava yrityksiä sopeutumaan ja tarttumaan käynnissä olevaan talouden digivihreään siirtymään. Tämän on oltava yrittyspalveluiden uudistamisen yksi painopiste.

Ei ole samantekevää, kuinka palvelut yrityksille tuotetaan tai miten ne ovat yritysten saatavilla. Palvelut näille yrityksille tuotetaan tällä hetkellä usean eri toimijan kautta, ja palveluvalikoima poikkeaa kunnittain ja alueittain hyvin suuresti: Palveluita tuottavat valtio valtakunnallisesti ja alueellisesti, kunnat paikallisesti ja usein seudullisesti omana tuotantonaan tai yhtiömuodossa. Lisäksi palveluita tuottavat järjestöt ja yksityiset yritykset. Suomen Yrittäjillä on useita palveluita, joita järjestö tuottaa jäsenyrityksille ja osin myös ei-jäsenille (esimerkiksi hankintaneuvonta).

Kokonaisuus on usein yrittäjän näkökulmasta jäsentymätön. Yrittäjät eivät löydä palveluita, niiden etsimiseen kuluu aikaa ja tarpeelliset palvelut jäävät käyttämättä.

Suomen Yrittäjät esittää tässä raportissa näkemyksiä siitä, miten nämä palvelut tulisi tulevaisuudessa järjestää ja millaisia näkökulmia tulisi huomioida.

Työssä tarkastellaan kuntien, valtion, järjestöjen ja yksityisen sektorin kokonaisuutta.

Lisäksi huomioidaan Suomen Yrittäjien järjestöllinen näkökulma sekä palveluiden tuottajana että vaikuttajana.

Täydellistä kaikenkattavaa yhtä oikeaa vastausta ei ole. Palveluiden ja tuottamismallien uudistamiselle on jatkosakin kunta- ja aluekohtaisia tarpeita, mutta tämä ei poista tarvetta tavoitella selkeämpää kokonaisuutta. Yrittyspalvelutoimijoilla on oltava ymmärrys kehityssuunnista, ja heidän on pysyttävä ajan hermoilla.

Raportin tavoitteena on myös kuvata palveluiden monipuolista tarvetta ja antaa päättäjille tietoa odotuksista. Raportti keskittyy julkisesti järjestettyjen palveluiden tuottamiseen. On kuitenkin hyvä muistaa, että julkisilla varoilla ei ole tarkoituksenmukaista järjestää kaikkia yrittyspalveluita ja siten kilpailla niiden yritysten tai yhteisöjen kanssa, jotka tarjoavat samoja palveluita.

Yritysten määrä Suomessa on kasvanut vuosi vuodelta viimeisten vuosikymmenten aikana. Tilastot laahaavat, mutta esimerkiksi kaupparekisteriin merkittyjen yritysten määrä on viimeisen neljän vuoden aikana jatkanut vakautta nousuaan. Huomattavaa on, että yksityisten elinkeinonharjoittajien osuus on jatkanut nousuaan, kun taas osakeyhtiöiden määrä on hieman laskenut viimeisen kahden vuoden aikana.

1.1. Palveluiden muutoksissa yrittäjien näkökulma esiin

Yrityksille suunnattujen palveluiden osalta käynnissä on monta muutosprosessia niin kuntien, valtion, yksityisen sektorin kuin järjestöjenkin piirissä. Raportti esittää yrittäjälähtöisiä näkökulmia ja esityksiä näiden kaikkien toimijoiden lähtökohdista. Käynnissä on esimerkiksi keskustelu, miten kunta järjestää käytännön yrittyspalvelut.

Vaikka koronakriisin yhteydessä kuntien valtionosuuksia kasvatettiin yli koronatarpeen, haasteita tuo kuntien lähivuosina taas kiristynvä talous. Kunnat joutuvat valitsemaan, mitä palveluita tuotetaan.

Raportissa valmistaudutaankin siihen, että uudet valtuustot joutuvat kiristämään kuntien budjetteja lähivuosina. Kuntien ei tule säästää tulevaisuudesta. Tyypillisesti kunta-vaalien jälkeen on myös taipumus käsitellä eri toimintojen organisoimista uudelleen.

Kuntien rooli muuttuu myös sosiaali- ja terveystalouden uudistuksessa. Lisäksi huomioidaan valtion aiheet työllisyys- ja yrittyspalveluiden uudistamiseksi jo alkaneiden kuntien työllisyyskokeilujen jatkoksi. Hallituksen linjauksen perusteella työ- ja elinkeinoministeriössä valmistellaan hallituksen linjausten pohjalta yritys- ja työllisyyspalveluiden

**YRITYSPALVELU-
TOIMIJOILLA ON
OLTAVA YMMÄRRYS
KEHITYSSUUNNISTA,
JA HEIDÄN ON
PYSYTTÄVÄ AJAN
HERMOILLA.**

YRITTÄJÄT JA YRITYSPALVELUIDEN TARJOAJAT NÄKEVÄT USEIN KASVOKKAIN TAPAHTUVAN, MATALAN KYNNYKSEN MAKSUTTOMAN LÄHIPALVELUN ENSIARVOISEN TÄRKEÄNÄ.

uudistamista, jonka suunta päätöksen perusteella on kuntapohjainen.

Yrittäjät ja yrityspalveluiden tarjoajat näkevät usein kasvokkain tapahtuvan, matalan kynnyksen maksuttoman lähipalvelun ensiarvoisen tärkeänä. Tämä lisättynä erilaisilla etätyökaluilla tarjoaa yrittäjälle helpon lähestymistavan lähellä sijaitsevan yritysneuvojan kanssa.

1.2. Yrittäjyys ja työn tekemisen muodot muuttuvat

Kaikessa työssä pitää huomioida myös se, että tavasta luoda uusi työpaikka tulee monimuotoisempi ja yksilön vastuu ja oma aktiivisuus työllistymisessään korostuu. Ei ole enää perinteisiä palvelutarpeita, vaan työssä tulee kiinnittää entistä enemmän huomioita työn murrokseen: esimerkiksi kevytyrittäjyyden ja alustatalouden tulisi näkyä elinkeinopolitiikassa.

Työllistymisen ja yrittäjyyden ensimmäiset askeleet voivat olla kevytyrittäjyyttä, sivutoimista yrittäjyyttä ja pitkäänkin palkkatyön, sosiaaliturvan ja yrittämäisen työn vuorottelua.

Lisäksi alustatalouden mahdollisuudet ja haasteet tulisi tunnistaa. Nämä ilmiöt ovat tulleet jäädäkseen. Ydinkysymyksiä on, mikä on niiden kautta työllistyvien asema, miten niitä voitaisiin paremmin ja myös työntekijän näkökulmasta kannustavasti hyödyntää.

1.3. Raportin tarkoitus ja laatiminen

Tässä raportissa käsitellään yrityspalveluita ensisijaisesti yrittäjien tarpeista lähtien.

Tavoitteena on ollut eri tekijät huomioon ottava yrittäjälähtöinen ja käytännönläheinen raportti valtakunnallisen, alueellisen ja paikallisen vaikuttamisen tueksi riittävine linjauksineen.

Esimerkiksi yrittäjäjärjestön Yrittäjien kuntabarometri antaa selvän signaalin siitä, mitä palveluita yrittäjät odottavat.

Työryhmä kuuli valmistelun aikana eri toimijoita. Raportissa kuvataan loppupuolella myös nykytila ja erilaisia toimintamalleja, jotta raportti antaisi myös palveluita kehittäville perustiedot elinkeinopalveluiden tilasta ja myös verrokkeja.

Raportin ovat laatineet Suomen Yrittäjien ja sen aluejärjestöjen edustajista muodostettu työryhmä, jonka jäseninä olivat Anssi Kujala (siirtyi 1.9.2021 Suomen kuljetus ja logistiikka SKALin toimitusjohtajaksi) ja Tanja Matikainen Suomen Yrittäjistä, Anu Tervonen (Kainuu), Niina Kuuva (Etelä-Savo, siirtyi 19.4.2021 Puumalan kunnanjohtajaksi) ja Markku Kivinen (Satakunta). Kujala toimi työryhmän puheenjohtajana ja vastasi raportin toimitustyöstä. Taittotyön teki Janita Akiola Asteesta.

Raportti julkistetaan uuden kuntavaalikauden alkaessa elokuussa 2021.

2.

TAVOITTEENA
OIKEA-AIKAISET
PALVELUT YRITYKSEN
ELINKAAREN
ERI VAIHEISSA

Yritykset tarvitsevat erilaisia palveluita perustamisvaiheesta tuotekehittämiseen, kasvuun, kansainvälistymiseen, mutta myös muihin haastaviin tilanteisiin.

Yritysten toimintaympäristössä on tapahtunut ja tapahtuu suuria muutoksia. Tavoitteena täytyy olla yrityspalveluiden tasalaatuisuus kunnan taloustilanteesta ja resursseista riippumatta sekä kyky vastata yritysten muuttuviin tarpeisiin.

Useita tekijöitä on huomioitava tulevaisuudessa entistä tarkemmin: koronaviruksen aiheuttamat muutostarpeet, digitalisaation vaikutukset tulevaisuuteen, yrittäjyyden ja työn paikkariippumattomuus sekä ilmastonmuutoksesta ja kiertotaloudesta tulevat kehittämistarpeet. Nämä muutokset edellyttävät, että yritykset pystyvät sopeutumaan tilanteeseen ja kehittämään uusia tuotteita ja palveluita. Pienet ja keskiuuret yritykset tarvitsevat asiantuntevaa ja ennakointiin pystyvää yritysneuvontaa koko yrityksen elinkaaren ajan.

Usein todetaan, että yritykset eivät löydä yrityspalveluita eivätkä osaa olla yhteydessä palvelujen tuottajiin. Miten tulevaisuudessa varmistamme, että palvelut saa yhdeltä luukulta? Ja miten asiakashallintajärjestelmä voisi toimia yhteisenä ja sitä kautta helpottaisi eri toimijoiden yhteistyötä? Miten tulevaisuudessa löydetään paremmin kasvuhakuiset yritykset ja niille mahdolliset hankkeet, jotka tukevat kasvun toteuttamista?

Voidaanko yrittäjiksi aikovien palvelujen tuottamista parantaa esimerkiksi tuottamalla niitä kaikilla alueilla uusyrityskeskusten konseptin kautta? Samoin omistajanvaihdospalvelut tulisi tuottaa koko maakunnassa yhden luukun kautta. Tästä hyvä esimerkki on joidenkin Suomen Yrittäjien aluejärjestöjen toimintamalli, jossa kunnat maksavat palvelusta euroa per asukas -periaatteella. Rahoitukseen on tosin luvassa helpotusta: Marinin hallitus linjasi puoliväliriihessään Suomen Yrittäjien esityksen mukaisesti, että kehitetään ja vakinaistetaan kansallinen ja maakuntatason omistajanvaihdoksia edistävä palveluntarjonta. Tavoitteena on turvata palvelun jatkuva rahoitus.

Työllistävien yritysten palvelut ovat todella tärkeitä varsinkin, jos koronan jälkeen työvoimapula realisoituu. Tätä käsitellään raportissa kohdassa, jossa käsitellään työllisyyspalveluiden uudistamista.

Aivan erityisen huomion ansaitsevat yksinyrittäjät. Yksinyrittäjien määrä on kasvanut kolmanneksella 2000-luvulla, ja siksi heidän palveluihinsa tulee kiinnittää erityistä huomiota. Yksinyrittäjille elinkeinopalveluissa keskeisintä on, että palvelut saa mahdollisimman läheltä, hallinnollisesti kevyesti ja selkeästi yhden luukun periaatteella. Yksinyrittäjä ei useinkaan toimi yksin vaan verkostomaisesti. Tämä kannattaa huomioida ja tukea verkostomaista toimintatapaa. Yksinyrittäjien merkitys on keskeinen myös alihankkijoiden palveluiden ostajina. Usein yksinyrittäjä työllistää itsensä lisäksi välillisesti useita muita.

OMISTAJANVAIHDOSTEN EDISTÄMISTÄ TARVITAAN

Mikro- ja pienyritysten yrityskauppa-markkinat eivät vielä toimi parhaalla mahdollisella tavalla. Edistämistä tarvitaan siihen asti, kunnes yritys-kaupat ovat yhtä arkipäiväisiä kuten asunto- tai autokaupat. Onnistuneet omistajanvaihdokset estävät osamisen ja omaisuuden haaskaamisen sekä varmistavat alueellisen elinvoiman ja lähipalvelut asiakkaille.

Suomen Yrittäjien aloitteesta vuonna 2017 perustettu Omistajanvaihdosfoorumi koordinoi ja ohjaa hankerahoitteisesti valtakunnallista omistajanvaihdosten edistämistyötä. Foorumissa on mukana keskeisiä

julkisia ja markkinaehtoisia toimijoita, tutkijoita ja keskeisiä edunvalvontaorganisaatioita.

Usea Suomen Yrittäjien aluejärjestö panostaa omistajanvaihdosteemaan havahduttamalla yrittäjiä valmistautumaan vääjäämättömästi eteen tulevaan omistajanvaihdokseen, järjestämällä kohtaamismahdollisuuksia myyjille, ostajille ja asiantuntijoille ja selkeyttämällä palvelupolut ja palvelut omistajanvaihdosten osapuolille. Monella alueella toimii omistajanvaihdoskoordinaattori, joka tekee tätä työtä päätoimisesti. Haaste on ennen kaikkea viestinnällinen.

Yksinyrittäjät ovat heterogeeninen joukko, joten elinkeino- palveluiden tulee huomioida yritystoiminnan ja tavoitteiden erilaisuus. Yksinyrittäjästä löytyy myös paljon kasvuhakuisuutta: moni tämän hetken suurista yrityksistä on joskus aikanaan aloittanut yksinyrittäjänä.

Myös uudistettu Yrittäjän talousapu-palvelu www.yrittajan-talousapu.fi on hyvä esimerkki julkisen ja yksityisen yhteistyöstä, tarjoten palveluita yrityksen elinkaaren haastaviin vaiheisiin. Suomen Yrittäjät on ollut vaikuttamassa palvelun sisältöön ja sen alueelliseen toteutukseen osallistuvat myös yrittäjien aluejärjestöt.

Yritystoimintaan kuuluu joskus myös sen lopettaminen ja erityisesti osakeyhtiön purkamisen on hankala prosessi. Yrityspalveluiden tulisi sisältää myös neuvontaa järkevään ja kustannustehokkaaseen yritystoiminnan alasajoon, jossa huomioidaan myös mahdolliset yrittäjälle jäävät velat ja seuraamukset.

Lisääntyvä monipaikkaisuus työn tekemisessä ja yksinyrittäjien verkostomainen työskentely luovat uusia tarpeita ja mahdollisuuksia myös esimerkiksi työskentelytiloille ja erilaisille palveluille. Kunnat voivat mahdollisesti parantaa omaa houkuttelevuuttaan tarjoamalla myös näitä.

On tärkeää, että kunnalliset tai seudulliset yhden luukun palvelut keskustelevat myös keskenään, jotta yritysten erityistarpeet ja kehittäjätahojen erityisosaaminen saadaan kohtaamaan myös yli hallinto- ja aluerajojen.

ALUEESI KORONA-APU JULKISEN JA YKSITYISEN YHTEISTYÖTÄ

Valtakunnallisesti Suomen Yrittäjät yhdessä Kuntaliiton, kuntien, uusyrityskeskusten ja elinkeino- ja kehittämisyritysten kanssa on organisoitunut Alueesi Korona-apu yrittäjille -verkoston, jolla yritysneuvojille on tarjottu ajankohtaista tietoa ja tukea työssä onnistumiseksi. Samalla luotiin yrittäjien sivuille selkeä maakunta- ja kuntakohtainen kanava, josta yrittäjä löytää neuvonnan. Yhteistyöllä on neuvottu yli 50 000 yrittäjää pandemian aiheuttamista vaikeuksista selviytymiseen.

Lisätietoja palvelusta:
[Alueesi korona-apu](http://Alueesi_korona-apu) |
Yrittajat.fi

Suomen Yrittäjät suosittelee peruslähdekohtaisesti yrityspalveluiden kehittämisessä:

- Kaikissa yrityspalveluissa on pyrittävä yhden palveluluukun toimintamalliin, jossa huomioidaan ensisijaisesti yritysnaikokulma. Tämä edellyttää laajaa viranomaisyhteistyötä, mutta siinä tarvitaan useita julkisen ja yksityisen sektorin palveluntuottajia.
- Paikallishallinnon toimijoiden tulisi lisätä keskinäistä vuoropuheluaan yli sektorirajojen. Samassa yhteydessä on huolehdittava siitä, miten kytetään mukaan ELY-keskuksen ja Business Finlandin toiminnot.
- Määritellään selkeä rooli eri yrityspalveluiden tuottajille.
- Jokaisen kunnan on syytä vähintäänkin kuvata se oman yrityspalvelun ja muiden toimijoiden verkosto, josta paikallinen yrittäjä voi palvelua saada. Tarvitaan paikallistason mallinnus palvelupolusta. Tämän auki kuvaaminen jo itsessään selkeyttää kunnan yrityspalveluiden tilannekuvaa ja kehittämistarvetta.
- Selvitetään, miten kunnallisten ja seudullisten yrityspalveluiden kykyä vastata talouden rakenne- muutoksiin, kuten digitalisaatioon ja kiertotalouteen, voitaisiin parantaa valtakunnallisin tai alueellisin kehittämishankkein ja yhteistyöverkoston. Varataan kehittämiseen ja yhteistyöhön riittävät resurssit.
- Yrityspalveluiden on luotava vahvemmat yhteydet toimijoihin, jotka edistävät uuden teknologian käyttöönottoa pk-yrityksentässä. Näitä ovat esimerkiksi perustettavat eurooppalaiset digitaaliset innovaatiokeskittymät ja testausympäristöt.
- Turvataan yrityspalveluiden rahoitus (kuntien osuus, valtion osuus, yksityinen osuus). Tämä tulee käsitellä hallituksen yrittäjyysstrategian tiekarttavaiheessa.
- Tarvitaan mahdollisimman yhtenäinen asiakashallintajärjestelmä ja ajanvarausjärjestelmä, yhteiset työkalut. Tämä edellyttää toimijoiden välistä vuoropuhelua ja myös lainsäädäntömuutoksia.
- Varmistetaan yritysneuvonnan laatu mm. yritysneuvojen koulutukseen ja tutkintoihin panostamalla. On myös selvitettävä, miten yrityspalveluiden uudet painopisteet, kuten digitalisaatio ja kiertotalous, vaikuttavat yritysneuvontaa ja -kehittämistä tekevien koulutustarpeisiin.
- Eri hankerahoituksen mahdollisimman tuottava hyödyntäminen on varmistettava. Tulee luoda selkeä toimintamalli kuka vastaa hanketoiminnasta, joka tukee yritysten kasvumahdollisuuksia

3.

YRITTÄJIEN ODOTUKSET

Elinkeinotyötä tehdään seudullisena ja kuntakohtaisena. Organisoitumistapoja ovat esimerkiksi kunta-organisaation osana, kehitys- tai elinkeino-yhtiönä tai yhdistyksenä. Elinkeinotyön tavoite on lisätä alueen yrittäjyyttä, yritysten kasvua ja kilpailukykyä sekä vahvistaa alueen elinvoimaa.

Toiminta perustuu alueen ja yritysten tuntemukseen, pitkiin asiakassuhteisiin, osaamiseen ja kunta-omistajalta saatuun ohjaukseen. Kuntien rahoittamat yrityspalvelut ovat usein yrittäjän lähipalvelu, jonka kautta yrittäjä saa tietoa ja löytää myös muiden toimijoiden kuten elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY), TE-toimistojen, yrittäjäjärjestön, Leader-ryhmien, Business Finlandin ja myös yksityisten konsulttien palveluja.

Suomen Yrittäjät toteuttaa yrittäjille joka toinen vuosi Yrittäjien kuntabarometri -kyselyn, jossa kysytään yrittäjien mielipiteitä yrityksen kotikunnan toiminnasta. Kysely tehtiin viimeksi vuonna 2020, ja siihen vastasi 10 404 yrittäjää eri puolilta Suomea. Alueet ja kunnat kilpailevat keskenään yrityksistä, osaajista ja työvoimasta. Yrittäjien kuntabarometrin tulos auttaa kuntaa havaitsemaan elinkeinopolitiikkansa kilpailuedut ja kehittämiskohteet.

Elinkeinopolitiikan asema on vahvistunut kunnissa: on havaittu, että yrittäjyyden vahvistaminen on kuntien elämänlanka. Elinkeinopolitiikka on tekoja elinvoiman ja elinkeinojen puolesta. Kyselyn mukaan yrittäjien mielestä

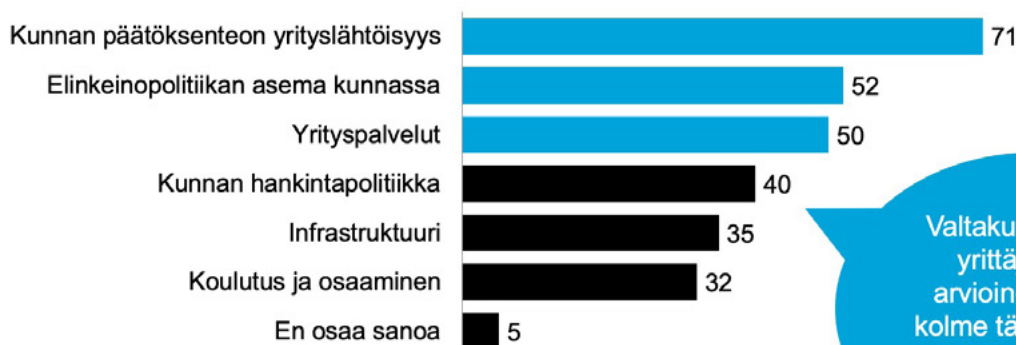
tärkeimmät elinkeinopolitiikan osa-alueet ovat kunnan päätöksenteon yritysälähtöisyys, elinkeinopolitiikan asema kunnissa sekä yrityspalvelut. Nämä ratkaisevat usein, suosittelee yrittäjä kuntaansa muille sijaintipaikaksi. Osa-alueet on esitetty tärkeysjärjestyksessä.

Kyselyssä kysyttiin myös, mitkä yrityspalvelut yrittäjät koivat tärkeimmiksi palveluiksi. Tärkeimmäksi palveluksi koettiin aloittavan yrityksen palvelut, vaikka vastaajat oli-

ELINKEINO- POLITIIKAN ASEMA ON VAHVISTUNUT KUNNISSA: ON HAVAITU, ETTÄ YRITTÄJYYDEN VAHVISTAMINEN ON KUNTIEN ELÄMÄNLANKA.

Elinkeinopolitiikan osa-alueet

(6) tärkeysjärjestyksessä % koko maa, N=10404

Yrittäjien
kuntabarometri
2020

Valtakunnallisesti yrittäjät ovat arvioineet nämä kolme tärkeimmiksi elinkeinopolitiikan osa-alueiksi.

Vastaajat ovat voineet valita mielestään kolme tärkeintä osa-aluetta

Yrityspalvelut

tärkeysjärjestyksessä % koko maa, N=10404

Yrittäjien
kuntabarometri
2020

Valtakunnallisesti
yrittäjät ovat
arvioineet nämä
kolme tärkeimmiksi
yrityspalveluiksi.

Vastaajat ovat voineet valita mielestään kolme tärkeintä osa-aluetta

Lähde: Yrittäjien kuntabarometri 2020, Valtakunnallinen raportti, 9.6.2020

vat jo olemassa olevia ja kokeneita yrittäjiä. Toiseksi tärkeintä oli yrittäjien verkostoituminen ja kolmantena rahoitus- ja investointineuvonta.

Yrittäjien kuntabarometrin vuoden 2020 tulosten mukaan digi- ja liikenneinfra on kuntien elinkeinopolitiikan kiitetyin osa-alue. Laajakaistahankkeiden tukeminen sekä tasa-puolisuus kaavoituksessa, liikepaikka- ja vuokrasopimus-ratkaisuissa ovat tyytyväisyyden ydintä. Kun datansiirtotarve jatkaa taloudessa voimakasta kasvuaan, on tärkeää, että kunta kiinnittää jatkossakin huomiota digitaalisen infrastruktuurin kattavuuteen ja laatuun.

3.1. Julkisilla hankinnoilla voi vahvistaa omaa elinvoimaa

Hankintapolitiikka on menestynyt heikosti elinkeinopolitiikkaa mittaavissa aiemmissakin kyselyissä ja sai viime mittauksessa arvon 2,71. Julkiset hankinnat ovat kunnan

omissa käsissä oleva elinvoimapolitiikan strateginen työkalu.

Julkisella kysynnällä voidaan luoda elinvoimaa. Siksi hankintaohjeiden laatimisessa pitää huomioida yrittäjyys ja yrityksistä pienempien mahdollisuus tehdä tarjous. Suurin pk-yritysten este hankinnoissa on hankinnan liian suuri koko. Liian suuria hankintoja esiintyy usein yhteishankinnassa. Yhteishankinta tarkoittaa usean hankintayksikön yhteisesti toteuttamaa hankintaa.

Hankintapolitiikkaa ei pidä antaa pois kunnalta. Julkiset hankinnat ovat strateginen osa alueen elinvoimaa. Niiden edistäminen ja lisääminen edellyttää jatkuvaa vaikuttamista virka- ja luottamushenkilöihin sekä kunnan ja alueen elinkeinoelämän yhteistyötä ja vuoropuhelua.

Julkisen sektorin on alituisesti kehitettävä alueen markkinointi. Hankinnat pitää jakaa osiin ja niihin pitää valita useita yri-

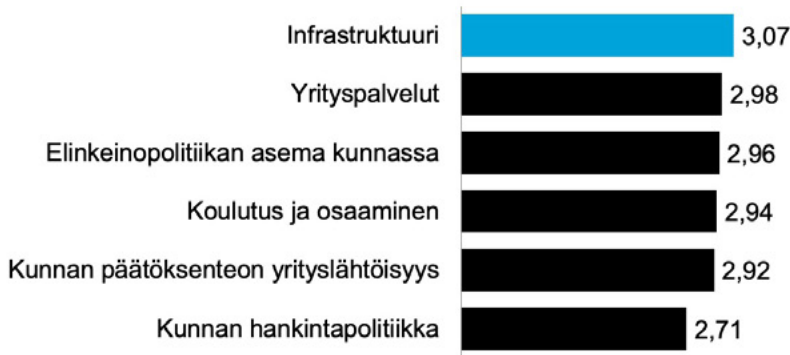
YRITTÄJIEN HANKINTANEUVOJAT KÄYTÖSSÄ ALUEILLA

Hankintaneuvonnan tarkoitus

- Saada hankintayksiköt pyytämään tarjouksia siten, että pk-yritykset voivat jättää tarjouksia.
- Saada pk-yritykset aktivoitua jättämään tarjouksia julkisiin hankintoihin.
- Kehittää hankintayksiköiden ja tarjoajien välistä vuoropuhelua.

Elinkeinpolitiikan 6 osa-alueen keskiarvot

(asteikko 1–5), koko maa, N=10404

Yrittäjien
kuntabarometri
2020

Yrittäjät ovat arvioineet tämän valtakunnallisesti onnistuneimmaksi elinkeinopolitiikan osa-alueeksi.

Lähde: Yrittäjien kuntabarometri 2020, Valtakunnallinen raportti, 9.6.2020

tyksiä sopimustoimittajiksi. Siten pidetään markkinat toimivina. Hankintoihin asetettavien ehtojen on oltava kohtuullisesti toteuttavissa pk-yrityksissä. Kunnan tulee huomioida se, että pienhankinnat ovat merkittävä referenssi erityisesti uusille ja pienille yrityksille. Kunta voi mitata elinvoimaansa esimerkiksi seuraamalla, moniko uusi tai pieni yritys pääsee toimittamaan kunnan hankintaan. Julkinen asiakas on yritykselle valtia, kun tähdätään kasvuun tai kansainvälistymiseen.

3.2. Yrittäjämönteinen kunta syntyy kokonaisuudesta

Yrittäjämönteinen kunta syntyy aina kokonaisuudesta. Siihen vaikuttavat esimerkiksi lapsiperheiden palveluiden saatavuus, asuinympäristön viihtyvyys, lähiluonto ja yhteisöllisyys. Pitää nähdä, mikä oikeasti lisää elinvoimaa juuri omassa kunnassa ja panostaa siihen. Strateginen painopiste voi olla esimerkiksi matkailu, liikenneinfra tai terveystieteiden osaaminen.

Suomen Yrittäjät on kuntavaaliohjelmassaan määrittellyt yrittäjämönteistä kuntaa seuraavasti:

- kunta tarjoaa yrityspalveluita eri vaiheisiin:
- aloittaessa, kasvussa, kansainvälistyessä ja omistajanvaihdoksessa sekä kriisissä
- tukee yrityksiä digitaalisten ratkaisujen tarvemäärittelyssä ja valinnassa sekä koulutuksessa
- varmistaa, että yritykset ovat tietoisia yrityspalveluista
- järjestää yrityspalvelut tehokkaasti
- yhtiömuotoinen toiminta on usein joustavaa ja yrityslähtöistä.

Kunnan kannattaa satsata yrityspalveluihin: edistää uusien yritysten syntyä, sijoittautumista ja toimivien yritysten kehittymistä sekä pitää toimintaympäristö sujuvana.

Tytywäntömyys kuntien toimintaan liittyy hyvin usein kaavoitukseen, maankäyttöön sekä luvitukseen ja rakennusvalvontaan, jotka madaltavat yritysmönteisyyden kokemusta. Yrittäjät odottavat saavansa nämä palvelut nopeasti ja omiin tarpeisiinsa sopivina. Odotuksiin pitää pysyä vastaamaan nopeasti ja eksaktisti.

3.3. Yrityspalveluiden kenttä pirstaleinen

Suomen Yrittäjät teki tätä raporttia varten kyselyn, jossa kartoitettiin yrittäjien näkemyksiä elinkeinopalveluiden muutostarpeista. Kysely lähetettiin nuorten yrittäjien johtoryhmälle, muille nuorten yrittäjien verkostoille ja julkaisiin Suomen Yrittäjien Twitter -kanavassa. Vastauksia saatiin 46. Lisäksi työryhmän jäsenet soittivat valikoidulle joukolle eri toimijoita ja yrittäjiä.

Isona kuvana vastauksesta kävi ilmi, että yrittäjät pitivät yrityspalveluiden kenttää pirstalaisena eikä tarjolla olevia yrityspalveluita löydä helposti. Enemmistö vastaajista tunsivat tietävänsä, mitä palveluita on olemassa, mutta vastauksista käy ilmi, että palvelutarjontaa pidetään yleisesti ottaen varsin sekavana.

Tulevaisuudessa tarvittavissa yrityspalveluissa korostuivat yrityksen kehittämiseen liittyvien palveluiden tarve. Erityisenä tarpeena muutamissa vastauksissa mainittiin digitaalisuus ja niihin liittyvät hakukoneoptimoinnit, verkkokaup-

pa ja digitaaliset palvelut. Myös kansainvälistymiseen ja omistajanvaihdoksiin liittyvän neuvonnan tarve nousi esiin useissa vastauksissa. Ylivoimaisesti suurin enemmistö oli sitä mieltä, että palvelua tulee olla saatavilla sekä henkilökohtaisena palveluna että etänä.

Kun kysyttiin suurimpia muutostekijöitä yrittäjille suunnatuissa palveluissa, vastaukset vaihtelivat hyvin paljon. Digitaalisuus nousi tämänkin kysymyksen vastauksissa esiin, kuten myös yrityksille tarjottavien palveluiden tarjoaminen yhden luukun periaatteella, kansainvälistymis- ja palvelut sekä omistajanvaihdoksiin liittyvä neuvonta.

Kyselyssä kysyttiin eri toimijoiden rooleja yrityspalveluiden tuottajana (kunnat, elinkeino-yhtiöt, Ely:t, Finnvera, Business Finland jne.). Yrittäjien vastauksista korostui se, että palvelujen saannin yhden luukun periaatteella katsottiin olevan tulevaisuudessa erittäin tärkeää. Roolien katsottiin olevan nyt sekavat, eivätkä eri toimijoiden roolit tai tehtävät ole selvillä yrittäjillä.

Yritysneuvojen vastauksista sen sijaan kävi ilmi, että roolit olivat selkeät ja toimijoiden tiedossa. Palvelua tulisi kuitenkin viedä yhden luukun periaatteen suuntaan, jotta eri kokoiset yritykset osaavat hyödyntää niitä paremmin.

Kyselyssä kysyttiin myös sitä, pitäisikö kuntien luottamushenkilöillä olla jokin rooli kunnan tarjoamissa yrityspalveluissa (kunnan elinkeinotoimi tai kunnallinen osakeyhtiö). Suuri enemmistö vastaajista vastasi kysymykseen ei. Yritysneuvojen vastauksista käy lisäksi esiin se, että poliitti-

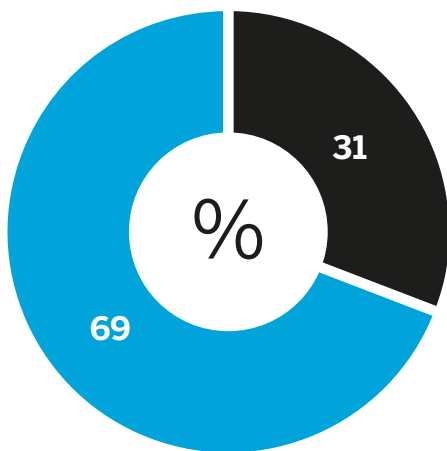
set päättäjät tulee pitää informoituina siitä, mitä yritysneuvonnassa/kehitysyhtiössä tapahtuu, mutta operatiiviseen toimintaan heillä ei nähty olevan roolia.

Luottamushenkilöiden rooli riippuu siitä, miten yrityspalvelut ja esimerkiksi kiinteistöjen hallinta on kunnassa järjestetty. Merkityksellistä on etenkin se, toimitaanko yhtiöissä vai emo-organisaatioissa. Mikäli toimintoja ei ole yhtiöitetty, korostuu vuoropuhelun merkitys luottamushenkilöiden kanssa jo yritysinvestointien suunnitteluvaiheessa. Näin eritoten sellaisissa tapauksissa, jossa tarvitaan kunnallista päätöksentekoa myöhemmässä vaiheessa mm. tilojen muutostöitä tai maanvuokrausta tai -myyntiä koskien. Tällöin neuvottelujen tulee kulkea käsi kädessä yrityksen investointisuunnitelman valmistelun rinnalla.

Suomen Yrittäjät suosittelee

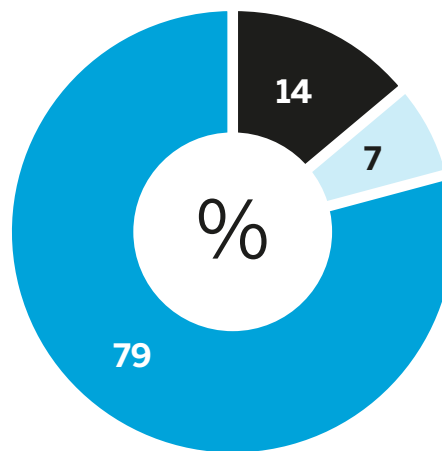
- Kunta tiedottaa tarjoamistaan yrityspalveluista alueensa yrityksille.
- Kunta tarjoaa yrityspalvelut joustavasti sekä etänä että kasvotusten.
- Kunta tarjoaa yrittäjille koulutusta muun muassa digitaalisten ratkaisujen käytöstä.
- Kunta kerää alueella olevat yrityspalveluita tarjoavat organisaatiot saman katon alle.
- Kunta tarjoaa kaikki yrityksen tarjoamat palvelut yhdestä palvelukanavasta.

TIEDÄTKÖ, MITÄ YRITYSPALVELUITA ON TARJOLLA?

■ Kyllä ■ Ei

HALUATKO PALVELUJA KASVOTUSTEN VAI ETÄNÄ?

■ Kasvotusten ■ Etänä ■ Sekä että

4.

YRITTÄJIEN
ALUEJÄRJESTÖT
PALVELUIDEN
SOLMUKOHDASSA

Yrittäjäjärjestö on läsnä yrittäjän arjessa parantamassa yrittäjien asemaa ja yrittämisen olosuhteita koko Suomessa. Kun yrittäjiltä on kysytty, mikä on luontevin paikka kysyä neuvoa yrittäjyyteen ja yritykseen liittyvissä asioissa, nousee yrittäjäjärjestö kärkisijalle. Suomen Yrittäjät katsoo palveluita ensisijaisesti palveluita käyttävien yritysten näkökulmasta. Yrittäjäjärjestöllä on merkittävä rooli elinkeinoelämän viestin viejänä kuntapäätäjille, ja järjestö on siinä luonnollinen yhteistyökumppani kunnan/elinkeino-yhtiön neuvontapalveluiden kanssa.

Yrittäjien aluejärjestöt tuottavat jäsenpalveluidensa lisäksi kaikille yrityksille tarjolla olevia palveluita. Hankintaneuvontapalvelut, omistajanvaihdospalvelut ja Mentorisi-palvelu ovat jo vakiintuneet usealla alueella. Jatkossa myös aloittavien yritysten palvelut on tarkoituksenmukaista tehdä tiiviissä yhteistyössä yrittäjäjärjestön kanssa. Uusyrityskeskus toimii jo kiinteässä yhteistyössä Yrittäjien kanssa Satakunnassa sekä pääkaupunkiseudulla.

PALVELUIDEA: YRITTÄJÄN HUOLTO-OHJELMA

Yrittäjän huolto-ohjelma varmistaa yrittäjälle tuen ja neuvonnan koko sen elinkaaren ajan. Huolto-ohjelma kutsuu yrittäjän määräaikaishuoltoihin, eikä odota hänen ilmoittautumistaan. Palvelu kohtelee kaikkia tasalaatuisesti. Palvelua on kehitetty Etelä-Pohjanmaan yrittäjissä.

Huolto-ohjelma koostuu tapaamisista ja itsenäisesti käytettävästä verkkosivustosta. Tapaamiseen kutsutaan yksi-, kolme- ja viisitavuotiaan yrityksen yrittäjä. Ensihuollossa puhutaan siitä, mikä puhuttaa, Taloushuollossa tutustutaan tilinpäätösasiakirjoihin ja Arvohuollossa keskitytään myyntikuntoisuuteen. Verkkosivustolla olevat pelit, huoltokirja ja tärkeiden linkkien kokoelma tukevat yrittäjän kehittymistä. Pelit keskittyvät talouteen, hinnoitteluun, markkinointiin, yrittäjän hyvinvointiin ja itsensäjohtamisen taitoihin.

Huolto-ohjelma tähtää siihen, että yrittäjä tuntee yrityksensä. Tavoitteena on, että yrittäjä osaa hakea neuvoa ja apua ajoissa, että hän tunnistaa kehityskohteet ja yritys olisi aina tukielpoinen ja myyntikunnossa.

Palvelun tuottamiseen tarvitaan useita yhteistyökumppaneita.

MENTORISI.FI

Mentorisi.fi on Suomen Yrittäjien tarjoama jäsenpalvelu, josta yrittäjä voi löytää ammattilaisen sparraamaan liiketoimintaansa tai tukemaan jaksamisessa tässä poikkeuksellisen vaikeassa ajassa.

Mentorointia tarvitseva yrittäjä voi etsiä itselleen sopivaa osaamisaluetta edustavan mentorin jatkuvasti laajentuvasta mentorilistauksesta. Hakuja voi tehdä osamisalueiden, toimialan ja sijainnin mukaan.

Palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden kannalta virtuaalinen yhden luokun yrityspalvelumalli on yrityksille tehtyjen kyselyjen perusteella kannatetuin vaihtoehto.

Julkisen sektorin tehtävänä on edistää elinvoimaa ja elinkeinoelämän ja yritysten toimintaedellytyksiä kaikkialla Suomessa. Julkisen sektorin keinovalikoimaan kuuluvat yritys- ja työllisyyspalvelut, osaamisen kehittämiseen, innovointiin sekä kasvuun ja kansainvälistymiseen liittyvät palvelut sekä laaja-alainen kansallinen ja kansainvälinen hanketoiminta.

Lisäksi alueilla toimivilla elinkeino-yhtiöillä, tiedeyhteisöillä, yliopistoilla, ammattikorkeakouluilla ja toisen asteen oppilaitoksilla on merkittävä rooli oman alueensa osaamisen ja elinvoiman kehittämisessä. Saman tavoitteen jakavien tahojen määrä on suuri, kun mukaan otetaan laaja joukko erilaisia toimijoita Yrityskummeista Metsäkeskukseen.

Yrityspalveluja tuottavilla toimijoilla on vaikeuksia tavoittaa potentiaaliset asiakkaansa, ja asiakkailta vaikeuksia löytää tarvitsemansa palvelut. Kohtaanto-ongelma näkyy sekä yrityskehittämisen että osaamisen kehittämisen palvelujen kysynnässä ja tarjonnassa.

Koronapandemian aikana alueilla tiivistettiin yhteistyötä yrityspalveluverkoston toimijoiden välillä. Yrityksille tarjolla olevat palvelut ja neuvonta haluttiin saada tehokkaasti asiakkaiden saataville. Luontevaa oli, että yritysrajapinnassa toimivat yrittäjien aluejärjestöt ottivat vastuun koordinaatiosta.

Koronapandemian vaikutuksesta syntyneet yhteistyömallit on koettu toimiviksi, ja niitä on syytä jatkaa ja jalostaa myös uudessa normaalissa. Yrittäjien aluejärjestö on luonteva välittäjä ja koordinaattori yrityspalveluverkostossa, koska sillä on laajasti tietoa asiakkaista ja heidän tarpeistaan. Lisäksi yrittäjäjärjestössä osataan muuntaa virkamiessuomi yrittäjän kielelle.

A man in a black hoodie is working on a car tire in a garage. He is wearing black gloves and using a tool on the tire. The background shows a garage with yellow and black striped safety markings and other cars.

5.

ELINKEINO-
PALVELUISSA
KOROSTETTAVA
PALVELUIDEN
MONITUOTTAJUUTTA

Lopullisena tavoitteena on oltava kehittää yrityksille ja työnhakijoille palveluja ja palvelumalleja, joiden avulla tunnistetaan ja ratkaistaan yritysten ja yksilöiden palvelutarpeet, työllistymisen esteet sekä osaamisen kehittämistarpeet paremmin kuin nyt.

Suomen Yrittäjien mielestä tämän tavoitteen toteuttamiseksi on varmistettava seuraavaa:

- Huolehdittava, että monituottajamalli kaikissa palveluissa ja koulutustarjonnassa vahvistuu (henkilöstöpalveluyritykset, koulutuksen tuottajat omistajatahosta riippumatta jne.). Tässä on välttämätöntä erottaa järjestäjän ja tuottajan roolit.
- Ehdoton vaatimus on se, että työllistämiseen ja työvoimapolitiittiseen koulutukseen liittyvien palveluiden tuottamisessa kuntien oman tuotannon tulee tapahtua samalta viivalta kuin yksityisen.
- Mahdollistettava erilaisten työllistämisen- ja yrityspalveluseleiden luominen.
- Resurssien käytön tehostamiseksi ja päällekkäisyyksien poistamiseksi on tärkeää, että kaikki toiminta linkitetään jo olemassa oleviin palveluihin ja että eri toimijoiden yhteistyötä ja verkostomaista toimintatapaa vahvistetaan.
- Erityistä huomiota pitää kiinnittää siihen, että julkisen sektorin toimijat eivät tee päällekkäistä työtä. On huomioitava se, että eri rahoituslähteistä rahoitetaan useita ja useiden tahojen toteuttamia toimenpiteitä, joiden pyrkimyksenä on edistää yrittäjyyden, työllisyyden hoidon ja myös työllisyyskokeilujen kohderyhmien kuntoutumista, kouluttautumista ja työllistymistä.

**RESURSSIEN
KÄYTÖN
TEHOSTAMISEKSI
JA PÄÄLLEKKÄI-
SYYKSIEN
POISTAMISEKSI
ON TÄRKEÄÄ,
ETTÄ KAIKKI TOIMINTA
LINKITETÄÄN JO
OLEMASSA OLEVIIN
PALVELUIHIN JA ETTÄ
ERI TOIMIJOIDEN
YHTEISTYÖTÄ JA
VERKOSTOMAISTA
TOIMINTATAPAA
VAHVISTETAAN.**

6.

KUNTIEN ODOTUKSET JA TAVOITTEET

Rakennemuutosten keskellä kunnat vahvistavat elinvoimatehtäväänsä. Elinkeinojen ja alueen kehittämisen halutaan entistä vahvemmin kuntien omiin käsiin. Yritysten toimintaedellytyksiä ja alueen veto- ja pitovoimaa halutaan vahvistaa kuntien ja alueiden välisessä kovenevassa kilpailussa. Suomen ja alueiden suurin haaste tulevaisuudessa on osaavan työvoiman saatavuus. Osaajapulalla ohella alueita vaivaavat rakennetyöttömyys ja kohtaanto-ongelmat osaamistarpeiden nopeassa muutoksessa.

Yrityspalvelussa kunnat luottavat omien elinvoimapolu-tyksiköidensä osaamiseen, useilla alueilla kuntien omistamien elinkeino-yhtiöiden kautta tuotettaviin palveluihin, ja osin toimintoja keskitetään ammattikorkeakouluihin. Jälkimmäiseen liittyy haasteitakin siitä näkökulmasta, kuinka yritys-lähtöistä ammattikorkeakoulujen toiminta on.

Ammattikorkeakoulun rahoitusmalli uudistui vuoden 2021 alusta lähtien. Se kannustaa kuntia – varsinkin niitä, jotka ovat osakkaina ammattikorkeakouluissa – keskittämään tki- ja kehittämishanketoimintaa ammattikorkeakouluihin. Opetus- ja kulttuuriministeriö kannustaa tki-toiminnan ja osaamisen kehittämiseen tukemalla ammattikorkeakouluja erillisellä, merkittävällä lisärahoitusosuudella kutakin ulkopuolista rahoitusta saanutta hanketta vastaan.

Rahoitusmallien uudistaminen on osa Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030:n toimeenpanoa. Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä korkeakoulut ja tiedelaitokset julkisivat lokakuussa 2017 yhteisen vision ”Ehdotus Suomelle: Suomi 100+”. Laajapohjaisesti hyväksytyssä visiossa tavoitteeksi asetetaan muun muassa tki-intensiivisyyden vahvistaminen Suomessa, jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien parantaminen korkeakouluissa sekä se, että vähintään 50 prosenttia ikäluokasta suorittaisi korkeakoulututkimuksen.

ELINKEINOJEN JA ALUEEN KEHITTÄMINEN HALUTAAN ENTISTÄ VAHVEMMIN KUNTIEN OMIIN KÄSIIN.

Ammattikorkeakoulujen perustehtävä on osaamisen kehittäminen ja lain mukaan myös osallistuminen aluekehittämiseen tki-toiminnan kautta. Tällä hetkellä yrityskehittämisen ei kuulu ammattikorkeakoulujen ydintehtäviin, vaikka yritysten kehittämistoimia voidaan kanavoida osittain tki- ja osaamisen kehittämistoimintojen kautta yrityksiin. Näin ollen yritysrajoitusten tärkeät yritysten kehittämispalvelut jäävät toissijaisiksi. Tämä voi olla lyhytnäköinen kehityskulku kuntien elinvoimapolitiikassa, kun on tutkitusti tunnistettu tarve yritysten kehittämispalveluille.

Ammattikorkeakoulujen vahvempi mukaantulo yritys-hankkeisiin ei ole tuonut neuvontaan uutta resurssia, vaan kohdentaa olemassa olevaa rahoitusta osin epätarkoituksenmukaisesti. On ymmärrettävää, että ammattikorkeakouluja palkitaan kilpailullisesti hankitusta ulkopuolisesta rahoituksesta, mutta tämä ei saa johtaa esimerkiksi yritysten perusneuvonnan heikkenemiseen.

Olisikin tärkeää kirkastaa kunnallisten yrityspalveluiden ja ammattikorkeakoulujen työnjakoa sekä vahvistaa niiden yhteispeiliä siltä osin, kun se palvelee alueen yritysten tarpeita esimerkiksi digitalisaation tai kiertotalouden osalta.

Suomen Yrittäjät suosittelee

- Elinvoimapolitiikassa tunnistetaan verkostomaisen toimintamallin vahvuudet ja hyödynnetään niissä olevaa osaamista laajasti.
- Ammattikorkeakouluja on kannustettava tekemään enemmän tki-yhteistyötä yritysten kanssa.
- Rahoituksen kohdistaminen ammattikorkeakouluihin ei kuitenkaan saa johtaa alueen yrityspalveluiden määrälliseen tai laadulliseen heikkenemiseen.
- Ammattikorkeakoulun roolia selkiytetään ja sen perustehtävää kirkastetaan. Ammattikorkeakoulujen perustehtävä on kouluttaa ammattitaitoisia työntekijöitä elinkeinoelämän ja julkisen sektorin tarpeisiin sekä harjoittaa alueen elinkeinorakennetta uudistavaa soveltavaa tutkimusta ja kehittämis- ja innovaatiotoimintaa. Yrityspalveluiden ja ammattikorkeakoulujen yhteistyötä on tiivistettävä yritys-lähtöisesti.
- Yritysrajoitusten tärkeät yritysten eri elinkaaren vaiheisiin liittyviä palveluita pitää olla saatavilla.
- Kuntien tulee ymmärtää yrityspalvelujen kokonaisuus laajasti, mistä osoituksena on Yrittäjien kuntabarometrin tulokset. Hankintapolitiikka ja siten hankintaneuvonta ovat yrityspalvelua, samoin esimerkiksi rakennuslupaprosessit.

6.1 Kuntataloutta vahvistettiin hetkellisesti, haasteet vasta edessä

Valtiovarainministeriön ennakkotiedon 10.2.2021 mukaan manner-Suomen kuntien talous vahvistui vuonna 2020. Tilinpäätösarvioiden perusteella kuntien talous vahvistui vuonna 2020 usealla tavalla: kuntien rahoituksen riittävyys parani ja toimintakulujen kasvu oli maltillista. Kuntien tilikauden tulos oli selvästi positiivinen 1,731 miljardia euroa.

Myönteinen kehitys johtui erityisesti koronavuonna poikkeuksellisen suurista valtionosuuslisäyksistä. Tilikausi oli negatiivinen vain 27 kunnassa, kun vuonna 2019 tulos oli negatiivinen 230 kunnassa. Kuntien vuosikate vahvistui peräti noin 2,25 miljardilla eurolla vuodesta 2019.

Vuosikate nousi parista viime vuodesta poiketen selvästi yli poistotason ja nettoinvestointien. Kuntien nettoinvestoinneissa ja poistotasossa ei koko maan tasolla tapahtunut suurta muutosta. Vuosikatteen vahvistumista selittää toimintakatteen maltillinen kasvu, joka johtuu toimintakulujen alle kahden prosentin kasvusta. Kunnilla on ollut omia merkittäviäkin säästöohjelmia, mikä on hidastanut toimintakulujen kasvua.

Valtionosuudet kasvoivat yli 27 prosenttia johtuen pääasiassa valtion myöntämistä noin 1,5 miljardin euron koronatuista. Myös verotulot kasvoivat noin 4,0 prosenttia. Verotuloissa on muistettava valtion 10 prosentin yhteisö-

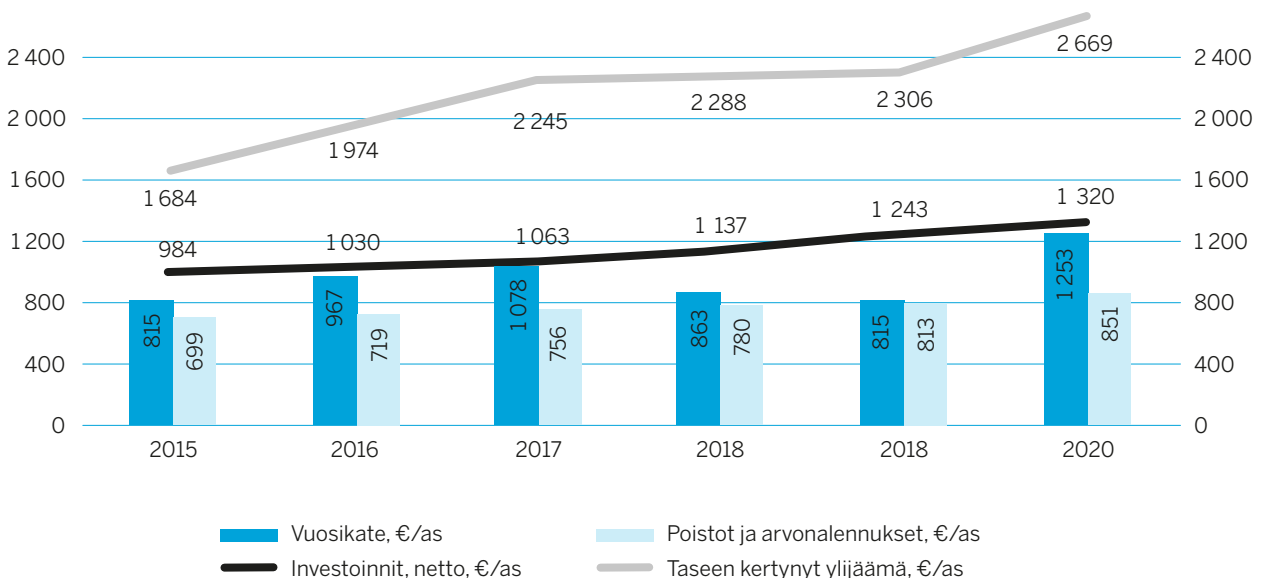
veron korotus (valtiovarainministeriön arvio vuodelle 2020 on noin 0,450 miljardia euroa). Kunnallisvero kasvoi 5,1 prosenttia ja yhteisövero 2,8 prosenttia, mutta kiinteistöveron tuotto laski yli 6,0 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna. Kuntien kiinteistöverotulot sen sijaan laskivat, sillä noin 200 miljoonaa euroa vuoden 2020 kiinteistöverotuloista siirtyi tilittäväksi vasta vuonna 2021, koska kiinteistöverotuksessa siirryttiin niin sanottuun joustavaan valmistamiseen ja uuteen tietojärjestelmään.

Vuosi 2020 oli poikkeuksellisen myönteinen kuntataloudelle, mutta lähivuosina on selvää, että kuntatalous kiristyy. Kunnissa joudutaan tekemään toimenpiteitä toimintakulujen hillitsemiseksi. Sote-uudistuksella on lisäksi merkittävä vaikutus kuntien kyvyille tehdä investointeja.

Suomen Yrittäjät suosittelee

- Kuntien talous kiristyy, joten niiden tulee luoda riittävän pitkäaikainen näkemys siitä, miten elinkeinopalvelut turvataan.
- Yksittäisten säästötoimien tekeminen kuntatalouden kiristyessä ei saa johtaa harkitsemattomiin elinvoimaa heikentäviin säästöihin.
- Kunta päivittää yritysten kanssa tekemänsä sopimukset ja maksaa sote-sektorin yksityisille palveluntuottajille kuuluvat koronasta aiheutuvat suojainkustannukset.

KUNTAKONSERNIEN TALOUDEN TUNNUSLUKUJA 2015-2020, EUROA/ASUKAS

7.

MAAKUNNAT TOIMIJOINA

Maakuntaliittojen päätehtävät ovat alueiden kehittäminen ja maakuntakaavoitus. Ne vastaavat myös merkittäviltä osin EU:n rakennerahasto-ohjelmien toimeenpanosta kansallisella tasolla. Rajaseutujen liitot vastaavat myös rajat ylittävän yhteistyön CBC-rahoituksen toimeenpanosta.

Maakunnilla ei nykyään ole roolia elinkeinopalveluiden järjestäjänä, vaan yrityspalveluiden järjestämisestä vastaavat kunnat, ja palvelut tuotettavat joko kunnat tai niiden omistamat kehitysyhtiöt.

Maakunta voi kuitenkin niin päättäessään ottaa roolia maakunnan elinvoiman kehittämisestä muun muassa toteuttamalla yhdessä maakunnan kuntien kanssa erilaisia maakunnan elinvoiman lisäämiseen tähtääviä hankkeita. Näitä voivat olla yritysten kansainvälistymiseen tai tietyn toimialan brändäykseen liittyvät hankkeet tai tietyn alan lisäkoulutuspaikkojen saamista alueelle helpottavat hankkeet.

Jokaisen alueen on luotava edellytykset kehittyväle ja käytännönläheiselle yritystoiminnalle, joka parantaa alueen kilpailukykyä sen omista lähtökohdista. Vahva yrittäjyyspolitiikka on tehokasta aluekehitystä. Siten alue pysyy elinvoimaisena ja julkisten palveluiden rahoitus kestävä. Alueellisesti voi esimerkiksi kasvattaa vientihakuisten yritysten määrää, tukea työnantajayrittäjien määrän kasvua ja edistää yritysten omistajanvaihdoksia. Kaikilla maakuntaliitoilla on kuitenkin erilaisia maakunnan elinkeinon kehittämiseen tähtääviä hankkeita, jotka osaltaan tukevat kuntien elinvoimatehtävää.

Maakuntien lakisääteinen rooli liittyy maakuntakaavan laatimiseen ja hyväksymiseen sekä liikennejärjestelmäsunnitteluun. Nämä ovat strategisesti merkittäviä linjauksia, jotka ohjaavat kuntien kaavoitusta. Esimerkiksi vähittäiskaupan suuryksiköiden sijainti tulee olla merkittävä oikeusvaikutteiseen maakuntakaavaan, jotta sen sijoittaminen kunnan tai kaupungin alueelle on ylipäänsä mahdollista.

Valtionvarainministeriö julkaisi aluehallinnon ja monialaisen maakuntien parlamentaarisen selvitystyön raportin (Valtiovarainministeriön julkaisuja 2021:1) tammikuussa 2021. Tavoite oli selvittää, millä edellytyksin ja mitä tehtäviä kunnilta, kuntayhtymiltä ja valtiolta voitaisiin siirtää hallitusohjelman mukaisesti muodostettaville kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille. Selvitystyö perustuu pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman kirjaukseen, jonka mukaan itsehallinnolliset alueet mahdollistavat vaiheittaisen siirtymisen monialaisiin maakuntiin.

Selvityksessä ehdotetaan, että sote-uudistusta koskevan hallituksen esityksen mukaisille hyvinvointialueille

siirrettäisiin kuntien nykyisin hoitamat ympäristöterveydenhuollon tehtävät eli selvityksessä määriteltävän hyvinvointialueskenaarion mukaiset tehtävät. Ympäristöterveydenhuollon tehtävät ehdotetaan siirrettäväksi 1.1.2026. Lainsäädännön valmistelu tulisi suorittaa siten, että hyvinvointialueen tehtäväala olisi tiedossa ennen huhtikuussa 2025 järjestettäviä aluevaaleja. Lisäksi selvitystyössä esitetään harkittavaksi monialaisten maakuntien tehtävien laajentamisen jatkotarkastelua toimintaympäristön muuttuessa ja hyvinvointialueiden toiminnan vakiintuessa myös nyt ehdotettavien tehtävälaajennusten osalta.

Reportissa esitetään, että kuntien hoitamat ympäristöterveydenhuollon tehtävät siirtyisivät hyvinvointialueille. Tehtäväaloiltaan tämän organisaatio laajenisi vain rajatusti sote-uudistusta koskevan hallituksen esityksen mukaiseen hyvinvointialueeseen nähden. Ympäristöterveydenhuollon nykyinen yhteistoiminta-alerakenne voitaisiin ratkaisulla todennäköisesti purkaa, jolloin toimijoiden määrä vähenisi. Maakunnan rinnalle jäisi vastaavan aluejaon pohjalta (pl. Uusimaa) toimiva lakisääteinen kuntayhtymä, maakunnan liitto.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa ei siten olla synnyttämässä monialaisia maakuntia vaan hyvinvointialueita, joiden tehtävänä ovat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävät sekä myöhemmässä vaiheessa myös ympäristöterveydenhuollon tehtävät. Maakuntien (maakuntaliittojen) nykyinen tehtäväkenttä säilyy, ja niiden tehtävänä on jatkossakin muun muassa maakuntakaavoitus, liikennejärjestelmäsunnittelu sekä EAKR-rahoituksen jakaminen maakunnassa toteutettaviin hankkeisiin.

Suomen Yrittäjät suosittelee

- Maakuntaliittojen tulee ottaa vahvempaa roolia elinvoimapolitettuiden edistämisessä.
- Maakuntaliittojen tulee laatia valtuustotasoisesti linjaukset siitä, miten liitto edistää yritysten toimintaedellytysten parantamista.
- Yrittäjäjärjestö tekee tästä esityksen vuonna 2020 julkaistun aluekehitysohjelman perusteella ja koostaa maakuntien linjaukset.
- Maakuntien liitot käyvät aktiivista vuoropuhelua kuntien ja yrittäjiä edustavien tahojen kanssa siitä, millaisiin yritysten toimintaympäristöä parantaviin kohteisiin on saatavilla hankerahoitusta. Tällaisia voivat olla mm. infraan sekä tki- ja kokeiluympäristöjen kehittämiseen liittyvät avaukset
- Maakuntaliittojen tulee huolehtia, että uudella rakennerahastokaudella varat suunnataan entistä enemmän suoraan yrityksille ja yrityksiä hyödyntäviin hankkeisiin.

8.

KUNTIEN
TYÖLLISYYSKOKEILUT
MUUTTAVAT TYÖLLI-
SYYSPALVELUITA

Työllisyyden kuntakokeiluilla (1.3.2021 alkaen) vahvistetaan kuntien roolia työllisyyspalveluiden järjestäjänä. Kokeilujen tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaan työvoiman saatavuuteen.

Kokeilun tavoitteet ovat sinänsä kannatettavat, vaikka se sisältääkin riskejä myös yrityspalveluiden näkökulmasta. Korkeamman työllisyysasteen tavoittelu vaatii uudentyyppisiä rohkeita keinoja. Työllisyyskokeiluissa lainsäädäntö, mutta ennen kaikkea muodostuvat käytännöt, vaikuttavat onnistumiseen.

Huonoimmillaan uudistus sirpaloittaa palveluita tai keskittyy kapeasti työllisyyspalveluihin.

Työllisyys-, osaamis- ja sote-palveluiden yhteensovitus on haastava tehtävä varsinkin nyt, kun koronakriisissä työllisyysasteen nostaminen on erittäin hankalaa.

Kokeilun kohderyhmänä ovat henkilöt, jotka eivät ole ansiosidonnaisen työttömyysturvan piirissä, alle 30-vuotiaat

AINA MUISTETTAVA: UUDET YRITYKSET LUOVAT UUSIA TYÖPAIKKOJA

Uudet yrittäjiksi aikovat saavat eri puolilla maata erilaista palvelua eri toimijoilta. Esimerkiksi niin sanottuja starttirahalausuntoja käytetään enää vain osassa alueita.

Kattavin toimintamalli on uusyrityskeskusverkostossa, mutta myös muita toimijoita on.

Kaikkialla Suomessa on syytä varmistaa mekanismit, jossa yrittäjäksi aikova saa yrittäjyyteen liittyvän perusneuvonnan ja tasapuolisesti samoin edellytyksin julkisen tuen yritystoimintansa aloittamiseen.

Samalla esimerkiksi kuntakokeiluissa on huolehdittava starttirahojen myöntämisen sujuvuus ja yrittäjiksi aikovien tasavertainen kohtelu kokeilualueilla eri puolilla maata. Käytännöt myönnöissä ja ennen kaikkea prosesseissa vaihtelevat jo nyt alueittain.

nuoret ja kaikki maahanmuuttajat, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapalveluissa hankealueiden TE-toimistoissa. Kohderyhmät poikkeavat edellisen hallituksen aikana tehdyistä kokeiluista.

Resurssien käytön tehostamiseksi ja päällekkäisyyksien poistamiseksi on tärkeää, että kaikki työllisyyskokeiluun liittyvä toiminta linkitetään jo olemassa oleviin palveluihin ja että eri toimijoiden yhteistyötä ja verkostomaista toimintatapaa vahvistetaan.

Kokeilussa tulee selkeyttää ja yksinkertaistaa palveluvii-dakkoo asiakkaan näkökulmasta. Asiakkaan tulee olla tärkein, ei hallinnon rakenteiden eikä hallinnon omien työpaikkojen turvaamisen.

Vaikka työvoiman saatavuutta korostetaankin, yksi keskeinen haaste on se, miten yritysten tarpeet työvoiman saamiseksi on tarkoitus näissä kokeiluissa ottaa huomioon.

Suomen Yrittäjät suosittelee

- Lähtökohtana on oltava työttömien työnhakijoiden palvelu, mutta erityisesti yritysten palveluiden saatavuus samalla huomioiden hallinnon kehittämisen.
- Käytännön työssä on varmistettava etteivät työllistymiseen liittyvän palvelutuotannon markkinat jää kuntien ja valtion väliseksi reviiritisteluksi.
- Työllisyydenhoidon ja elinvoimapolitiikan yhteyttä pitää vahvistaa.
- Ei ole tarkoituksenmukaista julkisten varojen käyttöä, jos kunnat rakentavat työllisyyskokeilun toteutuksen tueksi uusia, päällekkäisiä julkisia yrityspalveluita.
- Resurssien käytön tehostamiseksi ja päällekkäisyyksien poistamiseksi on tärkeää, että kaikki työllisyyskokeiluun liittyvä toiminta linkitetään jo olemassa oleviin palveluihin ja että eri toimijoiden yhteistyötä ja verkostomaista toimintatapaa vahvistetaan.
- Sosiaali- ja terveystieteiden merkitys ja rooli osana työllisyyspalveluja on oleellinen. Kuntakokeiluissa usealla alueella sote-palvelut ovat edelleen erillään palvelukokonaisuudesta. Tämä heikentää vaikuttavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta eikä tuo asiakkaiden prosesseihin kaivatua tehokkuutta ja joustavuutta.
- Yrittäjyys ja yrittäjämäinen työnteko pitäisi tunnistaa työllistymiskeinona erityisesti maahanmuuttajien ja nuorten kohderyhmissä. Pitkäaikaisyrittäjille merkitys saattaa olla vähäisempi.

9.

VALMISTELUSSA YRITYS- JA TYÖLLISYYS- PALVELUIDEN SIIRTO KUNNILLE

Kuntien työllisyyskokeilujen jatkoksi budjettiriihen 2020 päätöksen mukaisesti on käynnistynyt valmistelu työllisyyspalveluvastuun siirtämisestä paikallistasolle eli niin sanotuksi pysyväksi malliksi. Aie on siirtää palvelut kuntien järjestämisvastuulle.

Hallituksen linjauksen mukaisesti ehdotuksen tulee sisältää palveluihin ja etuisuuksiin liittyvien rahoitusvastuiden uudistaminen siten, että malli kannustaa edistämään työllisyyttä.

Asiaa on valmisteltu yritys- ja työllisyyspalveluiden uudistamista koskevassa hallituksen työllisyystyöryhmässä, jos-

KUNNAT MÄÄRITTÄISIVÄT SKENAARIOSSA TÄYSIN ITSENÄISESTI OMIEN ASIAKAS- PROSESSIENSA SISÄLLÖT.

sa Suomen Yrittäjät oli mukana. Työryhmän etukäteisvalmistelussa oli esillä myös muita järjestämisvaihtoehtoja, kuten strateginen kumppanuus ja allianssimalli, hybridimalli 1 (kunnille järjestämisvastuu yksittäisten kohderyhmien asiakasprosesseihin) ja maakuntamalli.

Valmistelu etenee nyt hallituksen linjauksen perusteella seuraavaan suuntaan:

- Kunnat toimisivat jatkossa valtion sijaan julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden ensisijaisena järjestäjätahona.
- Nykyisten TE-palveluiden työnhakija-, yritys- ja työnantaja-asiakkaat siirtyisivät kokonaisuudessaan tai suurelta osin kuntien järjestämisvastuun piiriin työnhakijan asuinkunnan tai työnantajan toimipaikan sijaintikunnan mukaan.
- Kunnat määrittäisivät skenaariossa täysin itsenäisesti omien asiakasprosessiensä sisällöt.
- Kunnat voisivat laajentaa palveluvalikoimaansa omien elinvoima-, nuoriso- tai koulutuspalveluidensa kautta.
- Muiden kuin lakisääteisten viranomaispalveluiden tuotantotapa perustuisi julkisen sektorin oman tuotannon ja markkinoilta hankittavan palvelun yhdistelmiin.
- Kunnat tai kuntayhtymät voisivat esimerkiksi vastata itsenäisesti työnhakija- ja työnantajapalveluiden kilpailutuksesta ja hankinnasta. Vaihtoehtoisesti hankinnan voisi hoitaa jokin erillinen alueorganisaatio (esim. kuntayhtymä tai valtion virasto).
- Keskitettävien palveluiden osuus olisi tässä mallissa

hyvin pieni tai olematon. Keskittämistä voitaisiin harkita palveluissa, joiden nykyinen toimintakenttä on selkeän alueellinen tai valtakunnallinen tai palvelun aktiivinen käyttö on vähäistä.

- Mallissa työvoima- ja yrityspalveluista vastaavien tahojen sähköiset verkko- ja asiointipalvelut tuotettaisiin valtakunnallisesti. Kuntien mahdollisuutta integroida paikallisia järjestelmiä toisiinsa parannettaisiin.

Tähän liittyy riskejä, mutta myös paljon mahdollisuuksia. Tärkeää on, että tehtävien lisäksi myös resurssit (rahat) siirtyvät kuntiin.

Kuntaliitto julkisti omia näkemyksiään pitkän aikavälin kehityssuuntaan joulukuussa. Kuntaliiton kannanottoon voi tutustua osoitteessa: [Työllisyyden ratkaisumalli | Kuntaliitto.fi](#)

Suomen Yrittäjien mielestä tulee tavoitella sitä, että työvoimatarpeita tulisi ennakoida säännöllisesti yhdessä eri alojen, eri kokoisten yritysten ja niitä edustavien tahojen kanssa jokaisessa maakunnassa. Nykytilanteessa ennakkoinnin toteutus ja aikaansaannosten laatu ovat kirjavia eri maakunnissa.

Uudistuksen haitat eivät saa olla suurempia kuin sen hyödyt. Uudistus ei yksin tuo uusia työpaikkoja. Se voi onnistua, jos jo valmistelussa tunnistetaan työllistävien yritysten tarpeet. Muutos on iso, ja se tapahtuu tilanteessa, jossa Suomi toipuu koronasta ja monella yrityksellä on työvoimapula.

Työssäkäyntialueet ovat laajempia kuin kunnat. Siksi on huolehdittava, että tehtävien hoitamiseen syntyy riittävän suuret yhteistoiminta-alueet.

UUDISTUKSEN
HAITAT EIVÄT SAA
OLLA SUUREMPIA
KUIN SEN HYÖDYT.
**UUDISTUS EI
YKSIN TUO UUSIA
TYÖPAIKKOJA.**

Suomen Yrittäjät suosittelee

- Uudistuksen tarkoitus on parantaa työllisyyttä. Siksi on perusteltua korostaa työnantajien eli yritysten näkemysten merkitystä. Tämä on huomioitava mm. erilaisten yhteistyöelimien kokoonpanossa.
- Yrittäjyys on tunnistettava työllistymiskeinona. Tavoitteena on oltava, että yrittäjäksi aikova saa yrittäjyyteen liittyvän perusneuvonnan sekä julkisen tuen yritystoimintansa aloittamiseen samanaikaisena ja yhtä laadukkaana eri puolilla maata. On huomioitava, että alkavan yrittäjän palveluita ja yrityksen perustamisneuvontaa tarjoavat alueilla eri tahot, useimmiten uusyrittäjäkeskukset.
- Myös yrityksen perustamisen sijaan on tunnistettava yhtenä vaihtoehtona jo toimivan yrityksen ostaminen.
- Yrittäjien palveluille yksi luokka. Rahoitusjärjestelmä ja kuntien vastuu alueensa työllisyydestä yhdistettynä muihin elinvoimatoimiin voi kannustaa parempiin palveluihin. Kuntien kaikkia työllisyys- ja elinkeinopalveluita pitää tarkastella kokonaisuutena.
- Kunnilla on iso vastuu monituottajuuden hyödyntämisestä: työttömille ja yrityksille järjestettäviä palveluita tuottavat parhaat mahdolliset osajat. Jos kunta vain suosii omiaan, uudistus epäonnistuu.
- Jotta eri kohderyhmiin kuuluvat saisivat oikea-aikaisesti tarvitsemansa moniammatillisen tuen ja heidän siirtymänsä eri palveluiden ja työelämän välillä olisivat sujuvia, tarvitaan nykyistä huomattavasti vahvempaa eri hallinnonalojen välistä yhteistyötä. Tähän yhteistyöhön tulee luoda pakottavia kannusteita.
- Kunnilla on luontainen tarve ja mahdollisuudet toimia yrittäjyys- ja työllisyyspalveluissa. Kuntien on lisättävä yhteydenpitoa yrittäjiin ja työnantajiin.
- Yrittäjät korostavat työnantajanäkölle ja palveluitten tuottamistapoja (eli sitä, mitkä esim. koulutuspalvelut, konsultointipalvelut, neuvontatehtävät on järkevää tuottaa kunnan itsensä ja mitkä alihankkijoiden).
- Toteutetaan aloittavien yrittäjien neuvontapalvelut Suomen Uusyrittäjäkeskuksen konseptin mukaisesti. Palvelujen tuottajia voi olla useampia, mutta yhden luokun periaatteella ja samalla konseptilla ja brändillä.
- Suomen Yrittäjien aluejärjestöt voivat olla yksi palveluiden tuottajakanava.

10.

NYKYTILAN
KUVAUS JA YRITYS-
PALVELUIDEN
TUOTTAJAT

Julkisia työvoima- ja yrityspalveluja tarjoaa tällä hetkellä 15 työ- ja elinkeinotoimistoa, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskus sekä 15 elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta.

Julkisilla työvoima- ja yrityspalveluilla edistetään työmarkkinoiden toimivuutta turvaamalla osaavan työvoiman saatavuutta ja tarjoamalla työtä hakeville mahdollisuuksia saada työtä. Lisäksi niillä edistetään uuden yritystoiminnan syntymistä ja kehitetään yritysten toiminta-

JULKISILLA TYÖVOIMA- JA YRITYSPALVELUILLA EDISTETÄÄN TYÖMARKKINOIDEN TOIMIVUUTTA TURVAAMALLA OSAAVAN TYÖVOIMAN SAATAVUUTTA JA TARJOAMALLA TYÖTÄ HAKEVILLE MAHDOLLISUUKSIA SAADA TYÖTÄ.

edellytyksiä ja työelämän laatua. Julkisen työvoima- ja yrityspalveluna tarjotaan työnvälityspalveluita, tieto- ja neuvontapalveluita, osaamisen kehittämispalveluita sekä yritystoiminnan käynnistämis- ja kehittämispalveluita. Julkiseen työvoima- ja yrityspalveluun kuuluvat myös henkilöasiakkaan palveluprosessiin liittyvät asiantuntija-arvioinnit sekä erilaisia korvauksia.

Kotouttamisella tarkoitetaan kotoutumisen monialaista edistämistä ja tukemista viranomaisten ja muiden tahojen toimenpiteillä ja palveluilla. Kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestetään osana kunnallisia peruspalveluja ja työ- ja elinkeinohallinnon palveluja (15 ELY-keskusta ja TE-toimistoa) sekä muina kotoutumista edistävinä toimenpiteinä. Kotoutumisen edistäminen on poikkihallinnollinen, elämän eri osa-alueet kattava kokonaisuus, joten sillä on tiivis kytkentä muun muassa sosiaali- ja terveystieteisiin, aluekehittämiseen, työvoima- ja yrityspalveluihin sekä koulutusjärjestelmään.

Työvoima- ja yrityspalvelujen asiakkaita ovat henkilöasiakkaat, yritykset ja yhteisöt. TE-palveluja asiakkaille tuottavat organisaatiot ovat elinkeinoelämän ja työmarkkinoiden asiantuntijoita. Työ- ja elinkeinotoimistojen (TE-toimistojen) lisäksi julkisia työvoima- ja yrityspalveluja tuottavat mm.

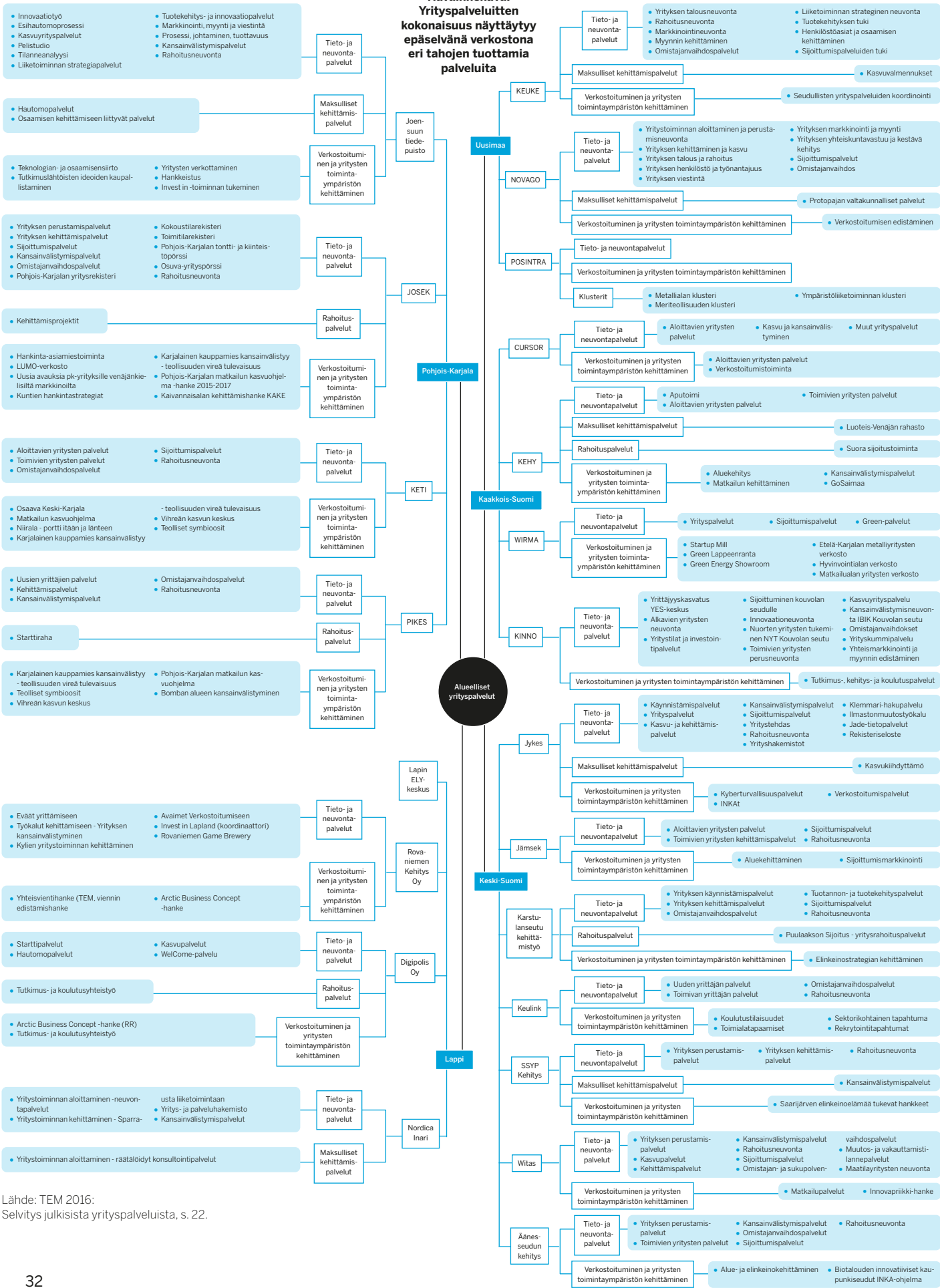
- yritykset,
- seudulliset ja valtakunnalliset yrityspalveluorganisaatiot,
- oppilaitokset,
- kunnat,
- kolmannen sektorin toimijat,
- julkisen hallinnon yhteisöpalvelupisteet,
- koko Suomea puhelimitse ja verkossa palveleva työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskus sekä
- henkilöstöpalveluyritykset ja muut yksityiset palveluntuottajat.

JULKISTEN TYÖVOIMA- JA YRITYSPALVELUJEN RESURSSIT

Julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen resurssit ovat merkittävät. ELY-keskusten tähän sektoriin suunnatut henkilöstöresurssit ovat vuositasolla noin 25 miljoonaa euroa, TE-toimistojen henkilöstöresurssit noin 200 miljoonaa euroa ja palveluihin käytettävät resurssit noin 295 miljoonaa euroa. Kotouttamisessa henkilöstöresurssit sisältyvät edellä mainittuihin. Lisäksi kotouttamisen määräraha (185 miljoonaa euroa vuonna 2020) on työ- ja elinkeinoministeriön käytössä oleva määräraha, jota käytetään laajas-

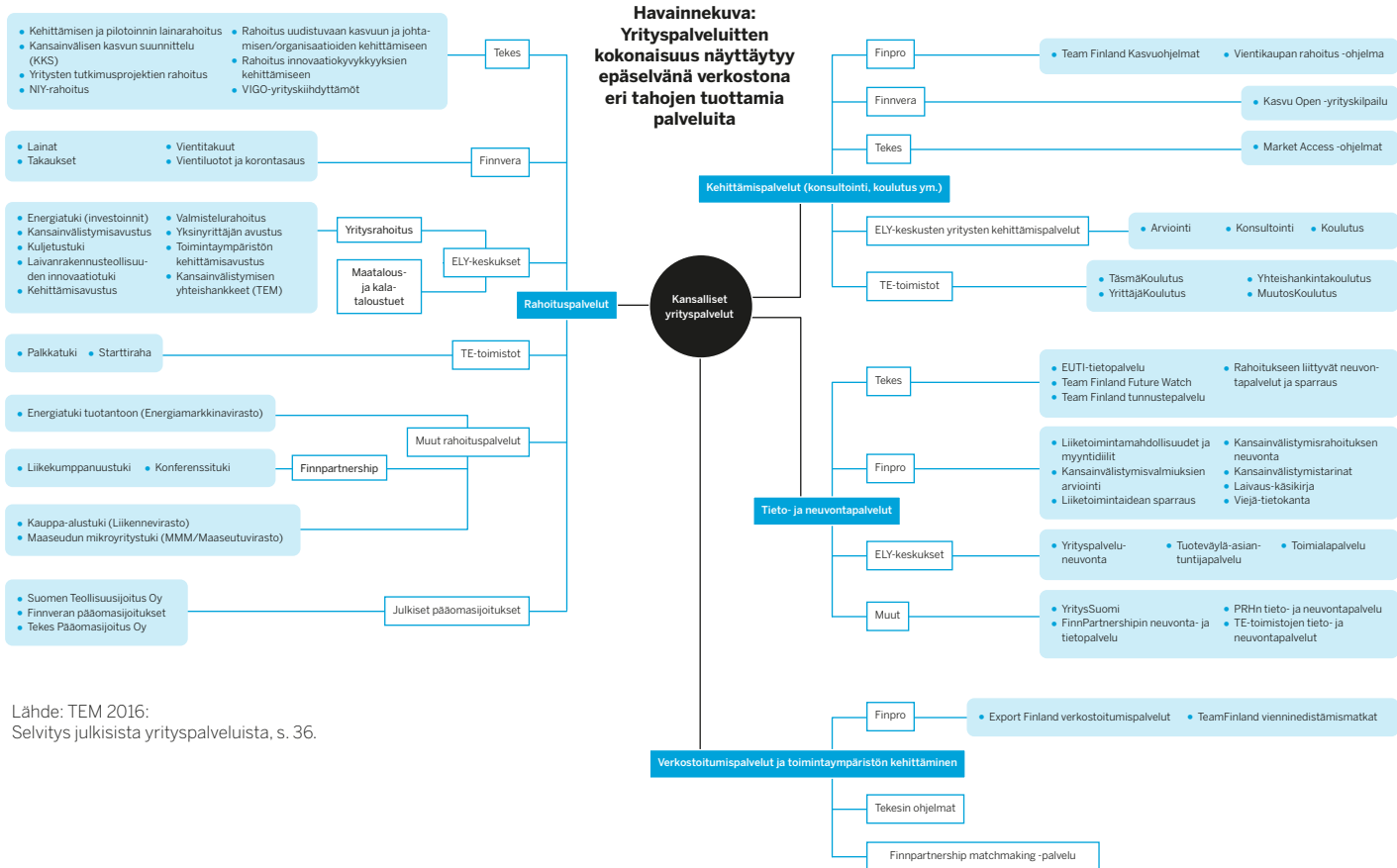
ti maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistämiseen liittyviin hankkeisiin, valtionavustuksiin, selvityksiin, tutkimuksiin, seurantaan ja viestintään. Käyttötarkoitusta on laajennettu vuonna 2020 myös työvoiman maahanmuuton edistämiseen. Työ- ja elinkeinoministeriö voi osoittaa määrärahaa jonkin ELY-keskuksen tai ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen eli KEHA-keskuksen käyttöön tiettyyn tehtävään tai EU-rahoitteisen hankkeen omarahoitusosuuteen.

Havainnekuva: Yrityspalveluitten kokonaisuus näytettyä epäselvänä verkostona eri tahojen tuottamia palveluita

Lähde: TEM 2016: Selvitys julkisista yrityspalveluista, s. 22.

Lähde: TEM 2016:
Selvitys julkisista yrityspalveluista, s. 36.

TE-toimistot ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskusten) alaista paikallishallintoa. ELY-keskusten tehtävänä on ohjata TE-toimistoja niiden tavoitteiden saavuttamisessa ja palvelujen kehittämisessä. ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus) tuottaa ELY-keskuksille ja TE-toimistoille kehittämis- ja hallintopalveluita.

Yrityspalveluiden järjestäminen on alueen ja kunnan tärkeimpiä elinvoimatehtäviä. Elinvoimapolitiikkaa tehdään kunnissa, mutta joka kunnassa ei tarvitse tehdä kaikkea. Erikoistuneemmissa yrityspalveluissa järjestäminen kunta-kohtaisuuden sijaan seudullisena toimii hyvin.

Kunnan elinkeino- tai kehitysyhtiön rooli on toimia kuntansa elinkeinopolitiikan laatupäällikkönä. Kehitysyhtiö seuraa nykyisten ja uusien yritysten mahdollisuuksia toimia ja sijoittautua. Usein kehitysyhtiöistä annetaan myös yritysneuvontaa. Kehitysyhtiö tarjoaa kunnalle välineet paremman elinkeinopolitiikan tekemiseen ja yrityksille kontakteja ja apua yritystoiminnan edistämiseen. Seudullinen kehitysyhtiö toimii alueensa elinvoiman edistäjänä ja mahdollisesti erikoistuu sellaiseen yritysten tarvitsemaan osaamiseen, jota yksittäisen kunnan kehitysyhtiö ei pysty tarjoamaan.

Yksittäisen pienen kunnan kehitysyhtiö kuulostaa palveluiden kattavuuden näkökulmasta suorastaan absurdilta ajatukselta. Seudullinen kehitysyhtiö pystyy usein tuottamaan kuntien tarvitsemat palvelut huomattavasti kustannustehokkaammin.

Yritykset tarvitsevat työntekijöitä. Vuonna 2020 alkavien kuntien työllisyyskokeilujen tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Vaikka työvoiman saatavuutta korostetaan, yksi keskeinen haaste on se, miten yritysten tarpeet työvoiman saamiseksi otetaan huomioon.

Suomen Elinkeino- ja Kehitysyhtiöt SEKES ry:n muodostavat kaupunkien ja kuntien kehitysyhtiöt tai elinkeinotoimet kautta maan. Jäseniä on 52 + 4, ja niiden henkilömäärä yli 700. Tämä kattaa noin 90 prosenttia kaikista elinkeino- ja kehitysyhtiöistä.

Elinkeinopalvelut tai kehitysyhtiön omistaa useimmiten kunta tai useampi kunta yhdessä (esimerkiksi työssäkäyntialue). Joskus elinkeinoyhtiöissä on myös yksityistä omistusta, kuten alueen yrityksiä tai yrittäjäjärjestö. Jos mu-

kana on yksityistä omistusta, kunnan pitää hankintalain mukaisesti kilpailuttaa palvelujen osto elinkeino-yhtiöltä. Yhdistyspohjaisissa toimijoissa kunta voi olla jäsenenä tai antaa yhdistykselle avustusta.

Organisoituminen seuduittain voi tuoda etuja vaikuttavuuteen ja toiminnan organisointiin. Perusrahoitus elinkeino-yhtiöille tulee kunnilta. Rahoitus määräytyy usein euroa/asukas -periaatteella, ja sen tasoon vaikuttaa kehitysyhtiölle annettujen tehtävien sisältö ja se, miten kehitysyhtiö palvelut tuottaa.

Yhtiömuotoinen toiminta on usein tehokasta, joustavaa ja lähellä yrittäjiä. Elinkeino-yhtiöissä myös toiminta on usein yrityselämän tarpeiden mukaista ja nopeaa. Eduiksi voidaan lukea myös yritysryhmähankkeiden luominen yritysten ajankohtaisten tarpeiden mukaan sekä toimialakohtainen palvelu.

Mikäli käytännön toiminta elinkeinopolitiikan ohjaamisen lisäksi on kuntaorganisaatiossa, pitää huolehtia, että yrittäjät saavuttavat palvelut helposti ja, että ne ovat monipuolisia. Kunnan tulee huolehtia myös, että yrittäjyyttä suunnittelevat henkilöt ja aloittavat yritykset saavat alueellaan riittävät palvelut. On keskeistä huomata, että alkavan yrittäjän palveluiden kohderyhmä ovat yrittäjyyttä suunnittelevat henkilöt. Yrittäjyys on myös tapa työllistää itsensä ja ehkä myös muita. Alkavan yrittäjän palveluilla tulee olla toimiva yhteys alueen työllisyyspalveluihin.

UUSYRITYSKESKUS- NEUVONNAN KAUTTA PERUSTETUISTA YRITYKSISTÄ 80 PROSENTTIA TOIMII VIIDEN VUODEN KULUTTUA.

Uusyrittäjäkeskus on konseptoitu ja laatuperiaatteita noudattava tapa toteuttaa alkavan yrittäjän neuvontapalvelut. Toiminta ja sen rahoitus perustuvat julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyölle, jossa ovat mukana alueen kunnat, yritykset ja elinkeinoelämän eri järjestöt. On tärkeää, että kunnat osallistuvat uusyrittäjäkeskusten rahoittamiseen.

Uusyrittäjäkeskus palvelee kaikkia alueellaan yrittäjyyttä suunnittelevia. Palvelut ovat maksuttomia. Palvelun ytimessä ovat liikeidean sparraus ja yritystoiminnan kannattavuuden arviointi yhdessä yrittäjyyttä suunnittelevan henkilön kanssa. Lisäksi uusyrittäjäkeskuksista saa tietoa ja apua käytännön perustamistoimista sekä esimerkiksi kevytyrittäjyydestä ja vaihtoehdosta ostaa toimiva yritys sen sijaan että perustaa uuden.

Uusyrittäjäkeskusneuvonnan kautta perustetuista yrityksistä 80 prosenttia toimii viiden vuoden kuluttua. Tämä on selvästi korkeampi osuus kuin keskimäärin: keskimäärin pk-yrityksistä on viiden vuoden kuluttua toiminnassa noin puolet.

Suomessa toimii 30 uusyrittäjäkeskusta, joiden toiminta-alue kattaa noin 150 kuntaa ja 80 prosenttia Suomen väestöstä. Jos kunnassa ei ole uusyrittäjäkeskusta, kunta voi liittyä jonkun olemassa olevan uusyrittäjäkeskuksen toiminta-alueeseen, tai konseptin ja yhteiset työkalut saa käyttöönsä liittymällä Suomen Uusyrittäjäkeskukset ry:n jäseneksi.

Suomen Yrittäjät suosittelee

- Kunta järjestää yrityspalveluita yrityksille sen elinkaaren eri vaiheissa.
- Kunta järjestää yrityspalvelut yhtiömuodossa.
- Kunta käyttää monituottajamallia palveluiden tuottamisessa, mutta huolehtii, että palvelut saa yhdestä osoitteesta.
- Julkinen sektori arvioi kriittisesti omaa palvelutuotantoaan, osaamistaan, resurssointia ja vaikuttavuutta. Tällä hetkellä osaaminen ja palvelutarjonta on hajautunut julkiselle, yksityiselle ja kolmannelle sektorille osaksi organisaatioiden perustehtävää tai hanketoimintaa.
- Verkostossa olemassa oleva osaaminen pitää tunnustaa, tunnustaa ja hyödyntää laajasti. Päällekkäisyyksiä pitää välttää.
- Palveluista on viestittävä selkeästi. Niitä on markkinoitava, että yrittäjät ja yrittäjyydestä kiinnostuneet löytävät ne.

11.

MONTA TOIMINTAMALLIA, MONTA MENESTYJÄÄ –
KUVAUS ERILAISISTA TOIMINTAMALLEISTA

Yrittäjäjärjestön piirissä on pitkään tunnustettu se, että välillä suunta on laajempien seudullisten elinkeinoyhtiöiden suuntaan, välillä palvelut vedetään kunnan organisaatioon sisälle. Tätä kehitystä nähdään tälläkin hetkellä. Vaikka kehitys on tarpeen, yritysten kannalta jatkuvasti muuttuvat palvelumuodot tai toimintamallit eivät ole tarkoituksenmukaisia.

Elinkeino- tai kehitysyritysten osalta esillä on ollut useita prosesseja, jossa yhtiömuoto on muutoksessa ja vaihtoehtoja pohditaan. Esimerkiksi Kainuussa yrittäjäjärjestö on aktiivisesti mukana pohtimassa sitä, miten palvelut järjestetään Kainuun Etu Oy:n lakkauttamisen jälkeen.

Yleisesti Suomessa on trendinä se, että palvelut keskittyvät keskuskaupunkeihin. Jo tämän johdosta suurten kaupunkien toimintaympäristö ja tarpeet ovat osin erilaisia kuin pienissä kunnissa. Toisaalta aika pitkälle samanlaiset tarpeet liittyvät elinkeinotoimintoihin yritys- ja yrittäjärajapinnassa, koska liiketoiminta ei tunnista kuntarajoja. Samoin eri yrittäjäjärjestöt toimivat monesti maakunnallisesti tai jopa ylimaakunnallisesti, ja ne ovat kehitysyrityksille luonnollisia yhteistyökumppaneita sekä sidosryhmiä. Lisäksi yritysten toimintaedellytyksiin liittyy ainakin epäsuorasti myös maankäyttö, kaavoitus, liikennejärjestelyt ja palvelut yleisestikin. Tämän johdosta olisi tärkeää, että kaikkia edellä mainittuja asioita kehitettäisiin myös maantieteellisesti laajasti.

Elinkeinopalveluissa Suomen Yrittäjät on ollut pääsääntöisesti yhtiömuotoisen toiminnan takana. Sen etuina on nähty:

1. Toiminta ja prosessit ovat yritysten tarpeiden mukaisia ja nopeita.
2. Yhtä kuntaa laajemmissa kehitysyrityksissä voidaan hahmottaa laajemmin yrityksen toimintaympäristö.
3. Kehitysyrityksiin syntyy eri toimialojen erityisosaamista.
4. Kunta- ja kaupunkiorganisaatiokin voi täyttää edellytyksiä, mutta harvemmin.
5. Nyt on huomattavia alueellisia eroja. Esimerkiksi Kainuussa nyt "nollatilanne", Satakunnassa neljän kunnan Prizztech ja muissa kunnissa omat palvelut. Uudellamaalla toimii 6 kehitysyritystä.

Kuntien rahoittamat julkiset yrityspalvelut ovat heterogeeninen kenttä. Elinkeinoyrityksiä on Suomessa tällä hetkellä noin 65, ja tyypillisesti ne kattavat yhden kunnan tai seutukunnan laajuisen alueen. Edelleen myös kunnan oma-

na toimintana järjestettävä elinkeinokehittäjä tai -elinkeinoasiain toiminta on etenkin pienissä kunnissa yleistä.

Seudullisessa yhteistyössä on paljon hyötyjä, mutta toisaalta kunnilla on myös erilaisia tarpeita ja toimintaympäristöjä.

Kehitysyrityksen näkökulmasta laaja yhteistyöpohja tuo toki resursseja, mutta erityisesti laajempaa ja monipuolisempaa rajapintaa yrityselämään. Näin ollen alueellisesti pystytään tukemaan laajempia arvoketjuja. Toisaalta myös seutu näyttäytyy kiinteämpänä elinkeinokeskittymänä myös alueen ulkopuolisille yrityksille, jotka mahdollisesti etsivät uusia kumppanuuksia tai harkitsevat liiketoiminnan aloittamista alueella.

Välttämättömiä tarpeita työlle luovat erilaiset muutokset. Eri puolilla maata kunnat pohtivat, miten toteuttaa alkavan yrittäjän palvelut ja kuinka ne jatkavat alueen Uusyrityskeskusten kanssa. Näitä pohdintoja on meneillään esimerkiksi Pirkanmaalla (Valkeakoski ja Akaa). Kempele on jo päättänyt irtaantua Oulun seudun Uusyrityskeskuksesta, samoin Juva Wäläkystä. Kumpikin kunta siirsi alkavan yrittäjän neuvonnan kunnan omaksi toiminnaksi. Toisaalta uusyrityskeskustoiminnan konsepti laajenee Satakunnassa koko maakunnan kattavaksi. Siellä toimijana on Prizztechin lisäksi Satakunnan Yrittäjät.

Kuntien kiristynyt ja yhä kiristyvää taloustilanne on keskeinen syy niiden halukkuuteen uudelleenorganisoida yrityspalveluitaan. Haetaan tehokkuutta, haetaan säästöjä kaikesta ei-lakisääteisestä toiminnasta tai asemoidaan organisaatiorakennetta kuntien muuttuvaan rooliin sote-uudistuksen jälkeisessä ajassa. Kuntavaalikauden taite on jälleen otollinen ajankohta uudelleenorganisoinnille – ainakin puheen tasolla. Oli syy mikä tahansa, on selvää, että kunta, viranhaltijat ja luottamushenkilöt tarvitsevat valmisteluprosessissa elinkeinoelämän perusteltuja näkökulmia ja vuoropuhelua.

Tähän kappaleeseen on koottuna sellaisia yrityspalvelujen organisoitumisen malleja, joita yritykset ovat arvioineet hyvin arvosanoin tai jotka muutoin kuvaavat moninaista elinkeinopalvelujen tarjontaa. Rakenteen on kuitenkin vain osa ratkaisua: toimintakulttuuri, päätöksenteon ilmapiiri ja prosessien sujuvuus ratkaisevat kokonaisuuden toimivuuden.

SavoGrow

Savogrow on kuuden kunnan yhteinen elinkeino- ja elinvoimayhtiö Pohjois-Savossa. Yhtiö tuottaa omistajakuntiensa kunnalliset elinkeino- ja kehittämisspalvelut. Valituilla painopistealueilla palveluja tarjotaan toiminta-alueella laajemmalla alueella. Elintarvikekehityksessä ja marjaosaamisessa palvelut ovat valtakunnallisia. Jokaisella kunnalla on oma nimetty elinkeinoasiamiehensä, joka tarjoaa toimialavapaa- ta neuvontaa yritystoimintaa suunnitteleville ja aloittaville henkilöille sekä yritystoimintaansa kehittäville yrityksille.

Elinkeinoasiamiesten toimipisteet on sijoitettu kunnanvirastoisiin, mahdollisimman lähelle kunnan yrittäjiä ja yrityksiä.

Muurame

Muuramesa yrityspalvelut on organisoitu kunnan omana toimintana. "Nyrkin" muodostavat yrityskoordinaattori, kunnanjohtaja ja hallintojohtaja. Kaikki yhteydenotot suunnataan kuitenkin yrityskoordinaattorille, jonka kautta palvelu käynnistyy. Yrittäjien ja kunnan välinen yhteydenpito ja vuoropuhelu on oltava kasvullista, eli yrittäjä voi soittaa kunnassa yhteen numeroon tai yhdelle henkilölle tietäen, että hänen asiansa lähtee etenemään. Lisäksi muun muassa kunnan yrittäjäillat, yrityskoordinaattori Muuramen Yrittäjien hallituksessa asiantuntijajäsenenä sekä Muuramen Yrittäjien hallituksen ja kunnan johtoryhmän säännölliset tapaamiset edistävät yhteisiä toimenpiteitä.

Lieto

Liedossa yrityspalvelut on järjestetty Muuramen tavoin kunnan omana toimintana. Resurssina on yritys- ja työllisyyskoordinaattori. Palveluissa painotetaan yrityksille suunnattuja rekryointipalveluja, mutta valikoimassa on myös muun muassa aloittavien yrittäjien neuvonta sekä kehittämis- ja investointitukihaussa auttaminen. Erityispiirteinä Liedossa on se, että yrityspalveluiden käytössä on liikkuva toimistoauto. Lisäksi yritys- ja innovaatiopalvelut on keskitetty Turku Science Park Oy:öön, joka antaa neuvontaa ja tarjoaa palveluja yrityksen perustamiseen, kasvuun, kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä seudulle sijoittautumiseen.

Into Seinäjoki

Yrityspalvelut on järjestetty Seinäjoella kehitysyritys Into Seinäjoki Oy:n kautta. Kehitysyrityksen asiakkaita ovat aloittavat, kehittyvät ja alueelle sijoittuvat yritykset. Kehitysyrityksestä saa palvelua toimitilan tai tontin löytämiseen, yhteistyökumppaneiden etsimiseen (myös kansainvälisesti), yritysideojen jalostamiseen, osaajien rekrytointiin ja liiketoiminnan uudistamiseen. Kaupungissa toimii uusyrityskeskus (Uusyrityskeskus Neuvoa-antava) alkavien yrittäjien neuvonnassa, yhteistyössä Into Seinäjoen kanssa.

Palvelut saa yhdestä puhelinnumerosta. Kaupunkiorganisaatiossa toimii myös elinvoiman ja kilpailukyyn toimiala, jonka tehtävinä ovat muun muassa kaupunkikehittäminen, aluekehitys, markkinointi, tapahtumat, viestintä ja kansainväliset asiat.

Seinäjoki on menestynyt yrityspalveluiden ja elinkeinopolitiikan arvioinneissa pitkän aikaa. Tuorein saavutus on Elinkeinoelämän keskusliiton Kuntarankingin ensimmäinen sija.

Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy

Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy kehittää Lahden seudun elinkeinoelämän kasvun edellytyksiä ja kilpailukykyä sekä markkinoi seutua vetovoimaisena yritysympäristönä. Yh-

tiön toimialue on koko Päijät-Häme paitsi Heinola, Sysmä ja Kärkölä. Tarkoitus on auttaa yrittäjiä ja yrityksiä kaikissa yrityksen perustamiseen, kasvuun, kehittämiseen ja kansainvälistymiseen sekä sijoittumiseen liittyvissä asioissa.

Yhtiön rahoittajakuntien peruslinjauksena on ollut samansisältöinen palvelu kaikille kunnille. Ainoastaan alle 5000 asukkaan kuntien asukasmääräperusteinen rahoitusosuus on matalampi kuin suurempien kuntien osuus.

LADEC:in toiminnan painopiste on asiakas- ja tarvelähtöisyys. Tämä näkyy siten, että alueen yritysten ja yrittäjyyttä suunnittelevien henkilöasiakkaiden tarpeet otetaan aina oman toiminnan kehittämisen lähtökohdaksi. Kuntien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä alueen ja kuntien yritys ympäristön kehittämiseksi. Tämä sisältää myös tiivistä yhteistyötä yrittäjäjärjestöjen kanssa yhdessä kunnan elinkeinopalveluiden (pienissä kunnissa käytännössä kunnanjohtaja) kanssa.

Keväällä 2021 Lahden kaupunki selvitti elinkeinotoimintojensa järjestämistä ulkopuolisen konsultin avustamana. Selvityksen taustalla on muuttunut toimintaympäristö vuoden 2019 jälkeen, alueella aloittanut Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT eli LUT-yliopisto ja 1.3. alkanut työllisyyden kuntakokeilu. Tämän johdosta kaupunki haluaa selvittää, miten muuttuneeseen toimintaympäristöön nähden tulisi elinkeinotoiminnat kokonaisuudessaan järjestää ja mitä sisältöjä sekä niihin liittyviä toimintoja jatkossa tulisi erityisesti kehittää.

LADEC ja sen edeltäjäyhtiöt ovat tehneet pitkään tuloksellista yhteistyötä paikallisten valtiollisten toimijoiden kanssa. Asiakasohjaus Team Finlandiin ja tuki ELY:n, Business Finlandin sekä Finnveran palveluihin toimivat hyvin, vaikka eri toimijoiden yhteistyöstä ei ole valtakunnallisia toimintamalleja. Valtion ja kuntien välisen yhteistyön kehittämisessä tällä alueella olisi paljon potentiaalia palvelutoiminnan sekä resurssien tehostamiseen ja siten vaikuttavuuden lisäämiseen yritysten näkökulmasta.

Verkostomalli Satakunnassa

Satakunnan Yrittäjät yhteistyössä kehittämissyhtiö Prizztechin ja TE-toimiston kanssa aloitti helmikuussa 2021 yhteisen aloittavien yrittäjien neuvontapalvelun. Palvelua toteutetaan Suomen Uusyrityskeskuksen konseptilla. Palvelun tavoitteena on saada maakunnallinen toimintamalli, jossa on eri palvelun tuottajia, mutta konsepti, asiakashallintajärjestelmä ja ajanvarausjärjestelmä on yhteinen. Palvelulla on myös yhteiset tavoitteet ja mittarit.

Palvelua markkinoidaan Uusyrityskeskus Enter Satakunta -brändillä. Prizztech tuottaa palvelun kokonaisasiakkaiskunnilleen, joita ovat Pori, Ulvila, Harjavalta ja Kokemäki. Satakunnan Yrittäjät tuottaa palvelun tällä hetkellä omil-

le sopimuskunnilleen, joita ovat Eurajoki, Huitinen, Karvia, Merikarvia, Nakkila, Pomarkku ja Siikainen. Tavoitteena on saada lisää kuntia mukaan palveluun. Palvelun hinta on kunta-asiakkaalle asukkaalta kaksi euroa plus arvonlisävero. TE-palvelut vastaa starttirahapalvelun sujuvasta palvelusta konseptin kunnille.

Verkostomalli Comppi

Koronavuonna 2020 Hämeen liitto ja Hämeen Yrittäjät toteuttivat hankeyhteistyönä Comppi.fi -sivuston. Comppi on alusta, jonne on koottu julkiset yritysten neuvontapalvelut. Tarjolla on palvelut muun muassa yrityksen perustamiseen, kasvuun, luopumiseen, jaksamiseen, kansainvälistymiseen sekä kehitystyöhön. Käytännössä Comppi.fi kokoaa eri toimijoiden yhteystietoja ja palveluja yhden sivuston alle, mutta siellä on myös yksi puhelinnumero ja sähköpostiosoite, johon yritys voi olla yhteydessä.

Pirkanmaa

Elinkeino- ja kehitysyritys Business Tampere vastaa Tampereen seudun yritysten kasvun ja kansainvälistymisen palveluista sekä investointien edistämisestä. Yhtiön omistavat Tampere, Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Vesilahti ja Ylöjärvi. Elinkeino-yhtiö auttaa yrityksiä verkostojen rakentamisessa, tutkimus- ja kehitysyhteistyössä, aktivoi yrityksiä mukaan kehitysprojekteihin ja kokeiluihin ja tarjoaa tietoa seudun yritysten liiketoiminta- ja innovaatioympäristöstä.

Elinkeino-yhtiö esittelee verkkosivuillaan yritys- ja innovaatioekosysteemejä. Henkilöstöä elinkeino-yhtiössä on kohdennettuna yrityskehitykseen ja toimintaympäristöön, investointeihin ja kansainväliseen toimintaan. Smart Tampere -ekosysteemiohjelmaan, Film Tampere -ohjelmaan, turvallisuuden kehitys-ohjelmaan sekä markkinointiin ja viestintään.

Business Tampereen tytäryhtiö Visit Tampere vastaa lentoliikenteen kehittämisestä sekä Tampereen kaupunkiseudun elinkeinomarkkinoinnista.

Pirkanmaalla alkavan yrittäjän palveluita on tuottanut yli 25 vuotta Pirkanmaan Uusyrityskeskus ry. Yhdistys toimii tiiviissä yhteistyössä Ensimetri Oy:n kanssa. Ensimetrillä on palvelupisteitä yhdeksän kunnan alueella, muun muassa Tampereella, Nokiolla ja Sastamalassa. Niissä kunnissa (kuten Orivedellä ja Pälkäneellä), joissa ei ole erillistä palvelupistettä, hoitaa alkavien yrittäjien neuvontaa kunnan yritysneuvoja tai vastaava.

Yrityspalvelukeskus Etelä-Pohjanmaa

Myös valtion aluehallinnossa luodaan erilaisia uusia toimintamalleja. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen perustettiin vuoden 2020 alussa uusi yksikkö, johon koottiin työ- ja elinkeinohallinnon (ELY, Business Finland, TE-palvelut) alaiset yrityspalvelut sekä maa- ja metsätalousministeriön alaiset yritysrahoitukset (maaseudun yritysrahoitus). Uudistuksen tavoite on tarjota yrityksille suunnattavat asiantuntija- ja rahoituspalvelut yhteisellä tarjottimella entistä helpommin yritysten ulottuville.

Tätä varten yhteistyön tiivistäminen sekä yrityspalvelukeskuksen toimijoiden välillä että alueellisten sekä paikallisten yrityspalvelu- ja elinkeinotoimijoiden välillä on erittäin tärkeää.

Alueella ollaan toteuttamassa seuraavat askeleet seuraavasti:

1. ELY-keskuksen yrityskehittäjät ja -rahoittajat (sekä Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Suomen ELY) ja TE-toimiston yritysasiiantuntijat muuttivat samoihin tiloihin Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen.
2. Alueellisten yrityspalveluverkostojen perustaminen ja toiminnan käynnistäminen.
3. Yhteistyön tiivistäminen myös muiden toimijoiden kanssa (Etelä-Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät, Kauppakamari, Finnvera, TF-verkosto, opilaitokset).
4. Yhteinen teemasivu www.ely-keskus.fi/yrityspalvelutEP, josta tällä hetkellä löytyy keskitetty ELY-jen, Business Finlandin ja TE-palveluiden yrityksille suunnattavat palvelut, yhteystiedot sekä EPPU-chatbot; "Eteläpohjalaiset yrityspalvelut ulottuvillasi", joka helpottaa palveluiden ja asiantuntijan löytämistä.
5. Yrityspalveluille yhteinen ilme: palveluesite, säännölliset uutiskirjeet yrityksille, sosiaalinen media haltuun, yhteydenotto-pyyntö, tiedotteet, sisäisen viestinnän tehostaminen KasvuCRM:n käyttöaktiivisuuden lisäämisellä sekä yhteisten tapahtumien järjestäminen.

12.

MAAKUNTA-
TASOINEN MUUTOS
KAINUUSSA

Tässä osiossa on käsitelty poikkeuksellisesti yhden maakunnan kokonaisuus. Näin siksi, että Kainuussa muutostilanteista (Kainuun Etu Oy:n lakkauttaminen) johtuen käsitellään "nollatilanteessa" koko maakunnan yrityspalveluiden järjestämistä. Kainuun tilanne ja siihen liittyvät pohdinnat sopivat siksi raportin osaksi.

12.1. Kainuun Edusta Business Kainuuseen

Kainuussa yrityksen elinkaaren eri vaiheisiin liittyvät yrityspalvelut on tuotettu monen eri organisaation voimin ja osin hankerahoituksilla. Hankkeita on toteuttanut Kainuun kun-

tien omistama elinkeinoyhtiö Kainuun Etu Oy. Lisäksi kuntien elinkeinovastaavat ovat tehneet yritysneuvontaa oman kuntansa alueella. Kainuun Ely-keskuksen Team Finland -palvelu auttaa kansainvälisyyteen ja kasvuun tähtääviä asiakkaita. Aloittavien yrittäjien neuvonta on maakunnan tasolla TE-toimiston tehtävänä. Varsinkin hankerahoitukselle tuotettujen palveluiden jatkuvuus on ollut epävarmaa, ja asiakkaille ei ole syntynyt selkeää kuvaa, mistä kulloinkin palvelut ovat saatavissa.

Kainuun Edun toiminta loppui vuoden 2020 lopussa. Merkittävän elinkeinojen kehittämisen ja yrityspalvelutoimijan poistuminen palvelukentästä on luonut uusia epävarmuus-

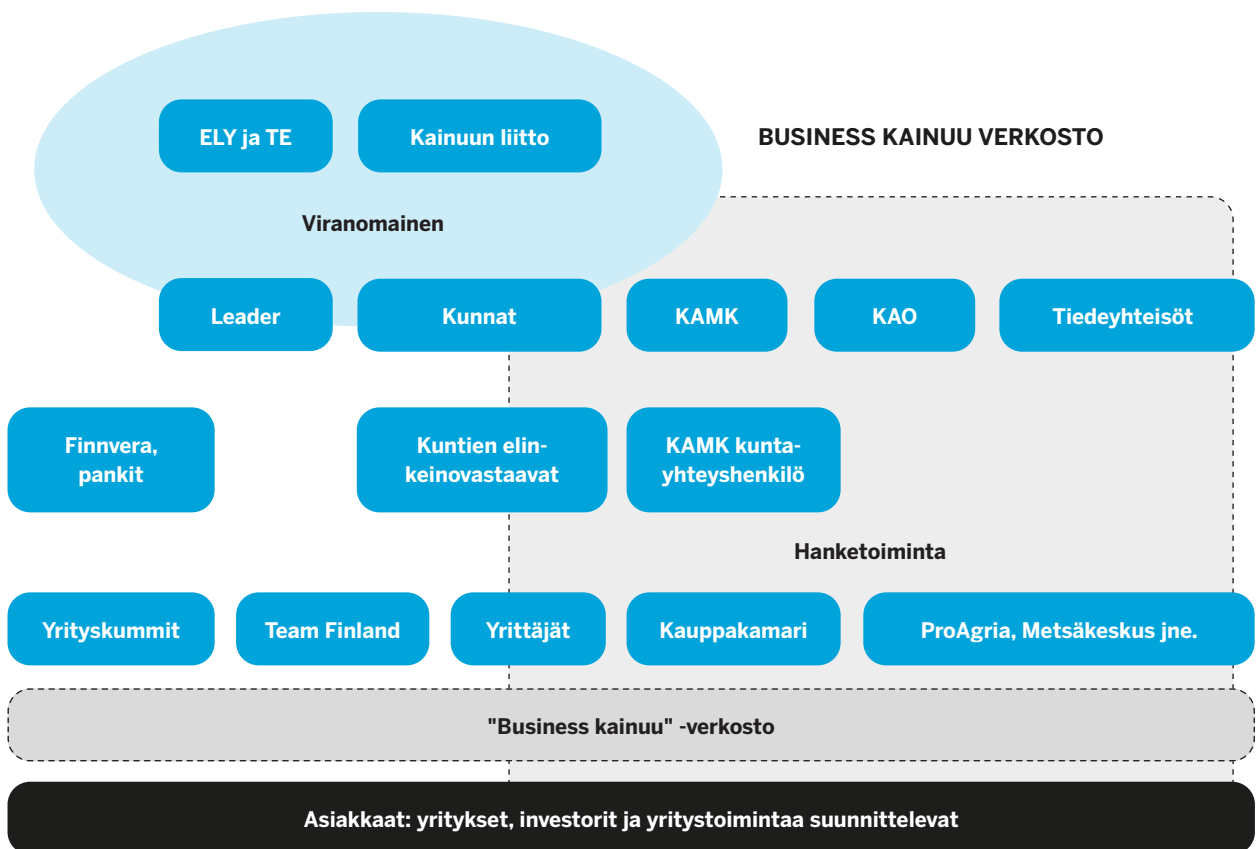
tekijöitä varsinkin yrityskehityspalveluihin. Kainuun Edun käynnissä olleet yrityskehittämisen hankkeet siirtyivät Kajaanin kaupungin omistamalle Kajaanin ammattikorkeakoululle ja alue- ja toimialakehittämisen hankkeet Kainuun

liitolle. Jatkossa nähdään haasteita yrityskehittämisen palvelutarjonnassa, koska vahvan hanketoimijan Kajaanin ammattikorkeakoulun intressi on lähtökohtaisesti osaamisen kehittäminen.

KOORDINOIJAN ROOLI SOPII YRITTÄJÄJÄRJESTÖLLE, KOSKA SE ON **ASIAKASRAJAPINNASSA TOIMIVA VÄLITTÄJÄTAHO.**

Kainuun Yrittäjät on ottanut aktiivisen roolin muutoksessa. Yrittäjät on koordinoinut koronapandemian alusta lähtien yrityspalvelutoimijoiden verkostoa, johon kuuluvat kaikki keskeiset yrityksille palveluja tuottavat organisaatiot. Koordinoinnin rooli sopii yrittäjäjärjestölle, koska se on asiakasrajapinnassa toimiva välittäjätaho.

Yrityspalvelutoimijoiden verkostossa on nähty ja tunnistettu tarve selkeälle, yhteiselle ja pysyvälle brändille, jotta yrityspalvelut olisivat paremmin saavutettavissa ja löydettävissä koko Kainuussa. Kainuun Yrittäjien tekemän kyselyn mukaan yrittäjät pitivät parhaimpana ratkaisuna niin sanotun yhden luukun yrityspalveluita, jossa asiakkaan prosessia johdetaan

Lähde: Yrityspalveluverkoston toimijat Kainuussa/Kainuun Yrittäjät 2021

ja autetaan asiakasta oikean palveluntuottajan luokse. Lisäksi tunnistettiin tarve henkilökohtaiselle, pitkäkestoiselle sparraukselle, koska yritysten prosessit voivat olla pitkiä.

Yrityspalvelutoimijoiden verkostossa päädyttiin ratkaisuun, jossa palvelut tehdään asiakkaalle näkyväksi niin sanotun virtuaalisen yhden luukun kautta. Näkyvän luukun ohella toimintamallin muodostavat tiivis toimijoiden välinen strateginen yhteistyö.

YRITTÄJÄJÄRJESTÖ KOORDINOI ALUEEL- LISTA YRITYSPALVE- LUVERKOSTOA JA VÄLITTÄÄ TIETOA ASIAKKAILTA JA ASIAKKAILLE.

Suomen Yrittäjät suosittelee

- Yrittäjäjärjestö tulee osallistaa kuntien elinvoimapaalveluiden uudelleenorganisointiprosesseihin.
- Yrittäjäjärjestö toimii hyvänä fasilitoijana muutosprosesseissa.
- Yritysten neuvonta- ja tukipalveluiden valikoima on laaja. Olennaista on, että kunnissa on ymmärrys palvelutarjonnasta, palveluista viestitään yrittäjille aktiivisesti ja vähintään ohjaus näiden palveluiden piiriin toimii sujuvasti paikallistasolla.
- Yrittäjäjärjestö koordinoi alueellista yrityspalveluverkostoa ja välittää tietoa asiakkailta ja asiakkaille. Koordinointityölle on tarkoituksenmukaista osoittaa resursseja, koska se osaltaan parantaa kysynnän ja tarjonnan kohtaamista.
- Julkisten yrityspalveluiden kenttä on laaja ja heterogeeninen ja päällekkäisiä toimintoja on paljon. Toimijakenttä tarvitsee parempaa resurssien kohdentamista ja päällekkäisyyksien karsimista. Tulee myös vahvistaa valtakunnallisia osamisklustereita.

Lähde: Business Kainuu -toimintamalli/Kainuun Yrittäjät 2021

A close-up photograph of several interlocking metal gears. The gears are made of a dark, textured metal, possibly steel or cast iron, and are set against a dark, blurred background. The lighting highlights the sharp edges and the intricate teeth of the gears, creating a sense of mechanical precision and complexity. A white rectangular box is overlaid on the bottom right portion of the image, containing the chapter number and title. A thin blue diagonal line is visible on the left side of the white box.

13.

YRITTÄJÄJÄRJESTÖN ESITYKSET KOOSTETTUNA

- Kaikissa yrityspalveluissa on pyrittävä yhden palveluluukun toimintamalliin, jossa huomioidaan ensisijaisesti yritysnekökuuma. Tämä edellyttää laajaa viranomaisyhteistyötä, mutta siinä tarvitaan useita julkisen ja yksityisen sektorin palveluntuottajia.
- Paikallishallinnon toimijoiden tulisi lisätä keskinäistä vuoropuheluaan yli sektorirajojen. Samassa yhteydessä huolehdittava siitä, miten kytketään mukaan ELY-keskusten ja Business Finlandin toiminnot.
- Määritellään selkeä rooli eri yrityspalveluiden tuottajille.
- Jokaisen kunnan on syytä vähintäänkin kuvata se oman yrityspalvelun ja muiden toimijoiden verkosto, josta paikallinen yrittäjä voi palvelua saada. Tarvitaan paikallistason mallinnus palvelupolusta. Tämän auki kuvaaminen jo itsessään selkeyttää kunnan yrityspalveluiden tilannekuvaa ja kehittämistarvetta.
- Selvitetään, miten kunnallisten ja seudullisten yrityspalveluiden kykyä vastata talouden rakennemuutoksiin, kuten digitalisaatioon ja kiertotalouteen, voitaisiin parantaa valtakunnallisin tai alueellisin kehittämishankkein ja yhteistyöverkostoin. Varataan kehittämiseen ja yhteistyöhön riittävät resurssit.
- Yrityspalveluiden on luotava vahvemmat yhteydet toimijoihin, jotka edistävät uuden teknologian käyttöönottoa pk-yrityskentässä. Näitä ovat esimerkiksi perustettavat eurooppalaiset digitaaliset innovaatiokeskittymät ja testausympäristöt.
- Turvataan yrityspalveluiden rahoitus (kuntien osuus, valtion osuus, yksityinen osuus). Tämä tulee käsitellä hallituksen yrittäjyysstrategian tiekarttavaiheessa.
- Tarvitaan mahdollisimman yhtenäinen asiakashallinta-

JOKAISEN
KUNNAN ON SYYTÄ
VÄHINTÄÄNKIN
KUVATA SE OMAN
YRITYSPALVELUN JA
MUIDEN TOIMIJOIDEN
VERKOSTO, JOSTA
PAIKALLINEN
YRITTÄJÄ VOI
PALVELUA SAADA.

- järjestelmä ja ajanvarausjärjestelmä, yhteiset työkalut. Tämä edellyttää toimijoiden välistä vuoropuhelua ja myös lainsäädäntömuutoksia.
- Varmistetaan yritysneuvonnan laatu mm. yritysneuvojien koulutukseen ja tutkimoihin panostamalla. On myös selvitettävä, miten yrityspalveluiden uudet painopisteet, kuten digitalisaatio ja kiertotalous, vaikuttavat yritysneuvontaa ja -kehittämistä tekevien koulutustarpeisiin.
- Eri hankerahoituksen mahdollisimman tuottava hyödynnäminen on varmistettava. Luotava selkeä toimintamalli kuka vastaa hanketoiminnasta, joka tukee yritysten kasvumahdollisuuksia.
- Kunta tiedottaa tarjoamistaan yrityspalveluista alueensa yrityksille.
- Kunta tarjoaa yrityspalvelut joustavasti sekä etänä että kasvotusten.
- Kunta tarjoaa yrittäjille koulutusta muun muassa digitaalisten ratkaisujen käytöstä.
- Kunta kerää alueella olevat yrityspalveluita tarjoavat organisaatiot saman katon alle.
- Kunta tarjoaa kaikki yrityksen tarjoamat palvelut yhdestä palvelukanavasta.
- Elinvoimapolitiikassa tunnistetaan verkostomaisen toimintamallin vahvuudet ja hyödynnetään niissä olevaa osaamista laajasti.
- Ammattikorkeakouluja on kannustettava tekemään enemmän tki-yhteistyötä yritysten kanssa.
- Rahoituksen kohdistaminen ammattikorkeakouluihin ei kuitenkaan saa johtaa alueen yrityspalveluiden määrälliseen tai laadulliseen heikkenemiseen.
- Ammattikorkeakoulun roolia selkiytetään ja sen perustehtävää kirkastetaan. Ammattikorkeakoulujen perustehtävä on kouluttaa ammattitaitoisia työntekijöitä elinkeinoelämän ja julkisen sektorin tarpeisiin sekä harjoittaa alueen elinkeinorakennetta uudistavaa soveltavaa tutkimusta ja kehittämis- ja innovaatiotoimintaa. Yrityspalveluiden ja ammattikorkeakoulujen yhteistyötä on tiivistettävä yritysälhtöisesti.
- Yritysräjapinnassa tärkeitä yritysten eri elinkaaren vaiheisiin liittyviä palveluita pitää olla saatavilla.
- Kuntien tulee ymmärtää yrityspalvelujen kokonaisuus laajasti, mistä osoituksena on Yrittäjien kuntabarometrin tulokset. Hankintapolitiikka ja siten hankintaneuvonta ovat yrityspalvelua, samoin esimerkiksi rakennuslupaprosessit.
- Kuntien talous kiristyy, joten niiden tulee luoda riittävän pitkäaikainen näkemys siitä, miten elinkeinopalvelut turvataan.
- Yksittäisten säästötoimien tekeminen kuntatalouden kiristyessä ei saa johtaa harkitsemattomiin elinvoimaa heikentäviin säästöihin.

- Kunta päivittää yritysten kanssa tekemänsä sopimukset ja maksaa sote-sektorin yksityisille palveluntuottajille kuuluvat koronasta aiheutuvat suojainkustannukset.
- Maakuntaliittojen tulee ottaa vahvempaa roolia elinvoimapaalveluiden edistämisessä.
- Maakuntaliittojen tulee laatia valtuustotasoisesti linjaukset siitä, miten liitto edistää yritysten toimintaedellytysten parantamista.
- Yrittäjäjärjestö tekee tästä esityksen vuonna 2020 julkaistun aluekehitysohjelman perusteella ja kokoaa maakuntien linjaukset.
- Maakuntien liitot käyvät aktiivista vuoropuhelua kuntien ja yrittäjiä edustavien tahojen kanssa siitä, millisiin yritysten toimintaympäristöä parantaviin kohteisiin on saatavilla hankerahoitusta. Tällaisia voivat olla mm. infraan sekä tki- ja kokeiluympäristöjen kehittämiseen liittyvät avaukset
- Maakuntaliittojen tulee huolehtia, että uudella rakennerahastokaudella varat suunnataan entistä enemmän suoraan yrityksille ja yrityksiä hyödyntäviin hankkeisiin.
- Lähtökohtana on oltava työttömien työnhakijoiden palvelu, mutta erityisesti yritysten palveluiden saatavuus samalla huomioiden hallinnon keventäminen.
- Käytännön työssä on varmistettava etteivät työllistymi-

- seen liittyvän palvelutuotannon markkinat jää kuntien ja valtion väliseksi reviiritäiteluksi.
- Työllisyydenhoidon ja elinvoimapolitiikan yhteyttä pitää vahvistaa.
- Ei ole tarkoituksenmukaista julkisten varojen käyttöä, jos kunnat rakentavat työllisyyskokeilun toteutuksen tueksi uusia, päällekkäisiä julkisia yrityspalveluita.
- Resurssien käytön tehostamiseksi ja päällekkäisyyksien poistamiseksi on tärkeää, että kaikki työllisyyskokeiluun liittyvä toiminta linkitetään jo olemassa oleviin palveluihin ja että eri toimijoiden yhteistyötä ja verkostomaista toimintatapaa vahvistetaan.
- Sosiaali- ja terveystieteiden merkitys ja rooli osana työllisyyspalveluja on oleellinen. Kuntakokeiluissa usealla alueella sote-palvelut ovat edelleen erillään palvelukokonaisuudesta. Tämä heikentää vaikuttavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta eikä tuo asiakkaiden prosesseihin kaivattua tehokkuutta ja joustavuutta.
- Yrittäjyys ja yrittäjämäinen työnteke pitäisi tunnustaa työllistymiskeinona erityisesti maahanmuuttajien ja nuorten kohderyhmissä. Pitkäaikaistyöttömille merkitys saattaa olla vähäisempi.
- Uudistuksen tarkoitus on parantaa työllisyyttä. Siksi on perusteltua korostaa työnantajien eli yritysten näkemysten merkitystä. Tämä on huomioitava mm. erilaisten yhteistyöelimiä kokoonpanossa.
- Yrittäjyys on tunnistettava työllistymiskeinona. Tavoitteena on oltava, että yrittäjäksi aikova saa yrittäjyyteen liittyvän perusneuvonnan sekä julkisen tuen yritystoimintansa aloittamiseen samanlaisena ja yhtä laadukkaana eri puolilla maata. On huomioitava, että alkavan yrittäjän palveluita ja yrityksen perustamisneuvontaa tarjoavat alueilla eri tahot, useimmiten uusyrityskeskukset.
- Myös yrityksen perustamisen sijaan on tunnistettava yhtenä vaihtoehtona jo toimivan yrityksen ostaminen.
- Yrittäjien palveluille yksi luokku. Rahoitusjärjestelmä ja kuntien vastuu alueensa työllisyydestä yhdistettynä muihin elinvoimatoimiin voi kannustaa parempiin palveluihin. Kuntien kaikkia työllisyys- ja elinkeinopalveluita pitää tarkastella kokonaisuutena.
- Kunnilla on iso vastuu monituottajuuden hyödyntämisestä: työttömille ja yrityksille järjestettävää palveluita tuottavat parhaat mahdolliset osajat. Jos kunta vain suosii omiaan, uudistus epäonnistuu.
- Jotta eri kohderyhmiin kuuluvat saisivat oikea-aikaisesti tarvitsemansa moniammatillisen tuen ja heidän siirtymänsä eri palveluiden ja työelämän välillä olisivat sujuvia, tarvitaan nykyistä huomattavasti vahvempaa eri hallinnonalojen välistä yhteistyötä. Tähän yhteistyöhön tulee luoda pakottavia kannusteita.
- Kunnilla on luontainen tarve ja mahdollisuudet toimia yrittäjyys- ja työllisyyspalveluissa. Kuntien on lisättävä yhteydenpitoa yrittäjiin ja työnantajiin.

KUNNILLA ON ISO VASTUU MONITUOTTAJUUDEN HYÖDYNTÄMISESTÄ: TYÖTTÖMILLE JA YRITYKSILLE JÄRJESTETTÄVIÄ PALVELUITA TUOTTAVAT PARHAAT MAHDOLLISET OSAAJAT.

- Yrittäjät korostavat työnantajanäkökulmaa ja palveluiden tuottamistapoja (eli sitä, mitkä esim. koulutuspalvelut, konsultointipalvelut, neuvontatehtävät on järkevää tuottaa kunnan itsensä ja mitkä alihankkijoiden).
- Toteutetaan aloittavien yrittäjien neuvontapalvelut Suomen Uusyrityskeskuksen konseptin mukaisesti. Palvelujen tuottajia voi olla useampia, mutta yhden luukun periaatteella ja samalla konseptilla ja brändillä.
- Suomen Yrittäjien aluejärjestöt voivat olla yksi palveluiden tuottajakanava.
- Kunta järjestää yrityspalveluita yrityksille sen elinkaaren eri vaiheissa.
- Kunta järjestää yrityspalvelut yhtiömuodossa.
- Kunta käyttää monituottajamallia palveluitten tuottamisessa, mutta huolehtii, että palvelut saa yhdestä osoitteesta.
- Julkinen sektori arvioi kriittisesti omaa palvelutuotantoaan, osaamistaan, resurssointia ja vaikuttavuutta. Tällä hetkellä osaaminen ja palvelutarjonta on hajautunut julkiselle, yksityiselle ja kolmannelle sektorille osaksi organisaatioiden perustehtävää tai hanketoimintaa.
- Verkostossa olemassa oleva osaaminen pitää tunnistaa, tunnustaa ja hyödyntää laajasti. Päällekkäisyyksiä pitää välttää.
- Palveluista on viestittävä selkeästi. Niitä on markkinoitava, että yrittäjät ja yrittäjyydestä kiinnostuneet löytävät ne.
- Yrittäjäjärjestö tulee osallistaa kuntien elinvoimapalveluiden uudelleenorganisointiprosesseihin.
- Yrittäjäjärjestö toimii hyvänä fasilitoijana muutosprosesseissa.
- Yritysten neuvonta- ja tukipalveluiden valikoima on laaja. Olennaista on, että kunnissa on ymmärrys palvelutarjonnasta, palveluista viestitään yrittäjille aktiivisesti ja vähintään ohjaus näiden palveluiden piiriin toimii sujuvasti paikallistasolla.
- Yrittäjäjärjestö koordinoi alueellista yrityspalveluverkostoa ja välittää tietoa asiakkailta ja asiakkaille. Koordinointityö on tarkoituksenmukaista osoittaa resursseja, koska se osaltaan parantaa kysynnän ja tarjonnan kohtaamista.
- Julkisten yrityspalveluiden kenttä on laaja ja heterogeeninen ja päällekkäisiä toimintoja on paljon. Toimijakenttä tarvitsee parempaa resurssien kohdentamista ja päällekkäisyyksien karsimista. Tulee myös vahvistaa valtakunnallisia osaamisklustereita.

KUNTA JÄRJESTÄÄ YRITYSPALVELUITA YRITYKSILLE SEN ELINKAAREN ERI VAIHEISSA.

KUNTAVAIKUTTAMINEN ON SUOMEN YRITTÄJIEN STRATEGINEN HANKE 2021-2023

Kuntavaikuttaminen on Suomen Yrittäjien strateginen hanke. Kuntavaikuttamisen strategista merkitystä koko järjestön kannalta vahvistaa se, että teema koskettaa organisaation kaikkia tasoja. Toimijoina ovat esimerkiksi yksittäiset yrittäjävaikuttajat, paikallisyhdistykset, aluejärjestöt, keskustoimisto ja toimialajärjestöt.

Yrittäjäjärjestön vahvuus on kolmiportainen organisaatio eli paikallisyhdistykset, aluejärjestöt ja keskustoimisto. Paikallisen tason ylivoimainen vahvuus on kuntavaikuttaminen. Aluejärjestöt ja keskustoimisto tekevät osaltaan myös vahvasti kuntavaikuttamista.

Yrittäjäjärjestön läsnäolo koko maassa ja järjestön kol-

miportaisuus osoittautuivat myös koronakriisissä yhä vahvemmaksi voimavaraksi, jota on kehitettävä entisestään.

Sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen myötä kuntien tehtäväkenttä muuttuu. Myös työllisyyspalveluiden järjestämisvastuun siirto valtiolta kunnille muuttaa kuntien roolia. Kuntien resurssit on suunnattava kunnan elinvoiman vahvistamiseen.

Hyvinvointialuevaalit 2022 ovat Suomen Yrittäjien toiminnan kannalta keskeinen muutostekijä. Vaalit teemoineen tuovat uuden vaikuttamisareenan koko yrittäjäjärjestön toimintaan.

Yhdessä
olemme
enemmän!

**Yrittäjäjärjestön
toiminta rakentuu
20 aluejärjestöstä,
380 paikallis-
yhdistyksestä ja
59 toimialajärjestöstä**

Kaikki Suomen Yrittäjien, aluejärjestöjen, paikallisyhdistysten sekä toimialajärjestöjen ajantasaaiset yhteystiedot löytyvät osoitteesta: yrittajat.fi.

SUOMEN YRITTÄJÄT

Kyllikinportti 2, 00240 Helsinki
PL 999, 00101 Helsinki
puh: 09 229 221
s-posti: toimisto@yrittajat.fi
yrittajat.fi

**ETELÄ-KARJALAN
YRITTÄJÄT**

yrittajat.fi/etelakarjala
puh: 050 325 7518

**ETELÄ-POHJANMAAN
YRITTÄJÄT**

yrittajat.fi/etelapohjanmaa
puh: 06 420 5000

**ETELÄ-SAVON
YRITTÄJÄT**

yrittajat.fi/etelasavo
puh: 050 065 1312

**HELSINGIN
YRITTÄJÄT**

yrittajat.fi/helsinki
puh: 050 575 2353

**HÄMEEN
YRITTÄJÄT**

yrittajat.fi/hame
puh: 010 229 0390

**KAINUUN
YRITTÄJÄT**

yrittajat.fi/kainuu
puh: 044 728 7100

**KESKI-POHJANMAAN
YRITTÄJÄT**

yrittajat.fi/keskipohjanmaa
puh: 010 501 1584

**KESKI-SUOMEN
YRITTÄJÄT**

yrittajat.fi/keskisuomi
puh: 010 425 9200

**KYMEN
YRITTÄJÄT**

yrittajat.fi/kymi
puh: 044 012 4190

LAPIN YRITTÄJÄT

yrittajat.fi/lappi
puh: 040 089 8200

**PIRKANMAAN
YRITTÄJÄT**

yrittajat.fi/pirkanmaa
puh: 03 251 6500

**POHJOIS-KARJALAN
YRITTÄJÄT**

yrittajat.fi/pohjoiskarjala
puh: 050 367 5194

**POHJOIS-POHJANMAAN
YRITTÄJÄT**

yrittajat.fi/pohjoispohjanmaa
puh: 010 322 1980

PAIJÄT-HÄMEEN YRITTÄJÄT

yrittajat.fi/paijathame
puh: 050 566 0343

**PÄÄKAUPUNKISEUDUN
YRITTÄJÄT**

yrittajat.fi/paakaupunkiseutu
puh: 010 422 1400

**RANNIKKO-POHJANMAAN
YRITTÄJÄT**

yrittajat.fi/rannikkopohjanmaa
puh: 050 463 2370

**SATAKUNNAN
YRITTÄJÄT**

yrittajat.fi/satakunta
puh: 050 312 9301

SAVON YRITTÄJÄT

yrittajat.fi/savo
s-posti: savo@yrittajat.fi
puh: 044 368 0507

UUDENMAAN YRITTÄJÄT

yrittajat.fi/uusimaa
puh: 010 231 3050

**VARSINAIS-SUOMEN
YRITTÄJÄT**

www.yrittajat.fi/varsinaissuomi
puh: 02 275 7100

